

Mahmut Arslan:
"Qarabağ Zəfəri dünya
tarixində yeni bir
səhifənin açılması
deməkdir"

4

№ 008 (6449) 15 yanvar
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

Fransa portalı: Azərbaycan İslam və xristianlıq arasında dialoq məkanıdır

Azərbaycanda katolik kilsəsinin hüquqi statusu haqqında Saziş ulu öndər Heydər Əliyevin 1997-ci ilin sentyabrında Vatikana və mərhum Papa II İohann Pavelin 2002-ci ilin mayında Bakıya çoxsaylı qarşılıqlı səfərlərinin nəticəsidir. Papa II İohann Pavelin bütün dünyaya elan etdiyi müstəsna səfər: "Mən bu çox qədim ölkəyə onun mədəniyyətlərinin zənginliyinə və müxtəlifliyinə heyranlığımı qəlbimdə saxlayaraq gəldim."

3

Azərbaycan-Türkiyə: təkrar olunan QARDAŞLIQ TARİXİ!

Dünya tarixində bəlkə də bir-birləri ilə yaxın dostluq münasibətləri olan dövlətlər az deyil, lakin bu dövlətlərin içində ikisi var ki, onların əzəli-əbədi qardaşlıq bağları bütövlükdə bəşəriyyətə olan bariz nümunə, etalon olaraq göstərilə bilər - bu, Azərbaycan və Türkiyə dövlətləridir. Bəşəri tariximizin dərin köklərinə, təməllərinə söykənən bu iki qardaş ölkələr daha hansı sınaqlardan, burulğulardan çıxmayıb ki...

"Proseslərin sonu Ermənistan üçün yaxşı olmayacaq"

"Cənab Prezident İlham Əliyev yerli media nümayəndələrinə müsahibəsində bir daha Ermənistana növbəti ciddi xəbərdarlıq etdi. Azərbaycanın mövqeyi aydındır."

YAP Veteranlar Şurasının iclası keçirilib

Yanvarın 14-də Yeni Azərbaycan Partiyası Veteranlar Şurasının iclası keçirilib...

Azərbaycan sivil, demokratik inkişaf yolu seçib

XİN-dən AÇIQLAMA: "Ermənistan XİN-in növbəti cirkın iddiası"

Ermənistan XİN-in guya Bakıda 1990-cı ilin yanvar ayında erməni əhalisinə qarşı qırğın törədilməsi ilə bağlı təmamilə əsassız və uydurma iddiası, Ermənistan tərəfinin Azərbaycanın dinc əhalisinə qarşı tarixən həyata keçirdiyi

Qədim yunan filosofu Demokrit həmvətənlərini inandırır ki, söz əməlin kölgəsidir. Yeni dediyin sözün qiyməti görəcəyin əməldən asılıdır. Əlbəttə, qədim yunanlının bu kəlamı aksiomdur, yeni isbat ehtiyacı yoxdur. İnsanlar da həmişə sözə əməlin üst-üstdür...

Qərbin kirli "demokratiya" oyunları: Azərbaycanda keçməyib və keçməz

10

"Bakı və Ankaranın əsəbi reaksiyasını görməmişəm"

Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) sülhməramlı kontingentinin Qazaxıstana yeridilməsi ilə bağlı Bakı və Ankaranın əsəbi reaksiyasını görməmişəm.

Aqrar inkişaf və ərzaq təhlükəsizliyi: problemlər, perspektivlər

15

Məlum olduğu kimi, son aylarda dünya taxıl bazarında taxılın, xüsusən də, buğdanın qiymətinin artması davam edir. Bu, bəzi ölkələrdə quraqlıq səbəbindən məhsulun azalması ilə bağlıdır.

Bu dərmanlardan sonra içki içmək ölümə səbəb olur!

16

Əksər dərmanlar, o cümlədən "parasetamol", antibiotik preparatlar və xolesterolu azaldan dərmanlar (statinlər) alkoqolla uyğun gəlmir.

“Müstəqillik dövründə Ukrayna və Azərbaycan hər zaman bir-birini dəstəkləyiblər”

Yanvarın 14-də Prezident Volodimir Zelenskinin dəvəti ilə Ukrayna-da işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ukrayna Prezidenti ilə təkbətək görüşü olub. Azərbaycan nümayəndə heyəti Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskiyə, Ukrayna nümayəndə heyəti isə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təqdim edilib. Sonra dövlət başçılarının təkbətək görüşü olub. Prezidentlər görüşdə iki ölkə arasında əlaqələrin müxtəlif sahələrdə inkişafı ilə bağlı məsələləri müzakirə ediblər.

*Prezident İlham Əliyev
Ukraynaya işgüzar səfər edib*

Ukraynada işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskinin geniş tərkibdə görüşü keçirilib. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski:

-Təşəkkür edirəm!

Azərbaycan Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevlə gözəl, çox məzmunlu söhbətimiz oldu. Mən onu, onun komandasını, xüsusən indiki vaxtda, COVID-ə baxmayaraq Ukraynada görməyimə çox şadam. COVID həqiqətən ölkələrimiz üçün böyük təhdiddir. Lakin biz başa düşürük ki, COVID-lə mübarizə aparmalıyıq, görüşməliyik ki, gələcəkdə ölkələrimiz arasında gözəl münasibətləri inkişaf etdirək.

Ukraynanı, bizim suverenliyimizi, dövlətlərimiz arasında mövcud olan birgə layihələri dəstəklədiyinizə görə Sizə təşəkkür edirəm. Əminəm ki, həmin layihələr gələcəkdə bizim münasibətlərimizi inkişaf etdirəcək.

Bu gün biz bir neçə məsələni qaldırdıq: enerji xarakterli, infrastruktur, nəqliyyat məsələləri, hərbi-texniki əməkdaşlıq və sair - çoxlu məsələlər. Düşünürəm ki, aqrosənaye kompleksi məsələsi ən vacib məsələdir, ona görə ki, bu gün ərzaq təhlükəsizliyi təbəbətə təhlükəsizlik və ya dünyada prioritet olan enerji təhlükəsizliyi və müstəqillik ilə müqayisədə heç də az aktual deyil. Fikrimcə, bu birgə layihələrin başlanğıcı kimi mühüm sənədləri biz hökmən imzalayacağıq və bu layihələrin nazirliklər səviyyəsində tamamlanmasını davam etdirəcəyik.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev:

- Təşəkkür edirəm cənab Prezident, mən Ukraynaya dəvət etdiyiniz üçün Sizə minnətdaram. Şadam ki, yenidən gözəl ölkənizə səfər edirəm. Qeyd etdiyiniz kimi, bu gün keçirdiyimiz təkbətək görüş çox məhsuldar olub. Ukrayna və Azərbaycan uzun illər ərzində bir-biri ilə uğurla əməkdaşlıq edir, biz beynəlxalq platformalarda da bir-birimizin maraqlarını müdafiə edirik. İki ölkənin bir-birinin ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı surətdə dəstəklənməsi, müdafiə edilməsi əməkdaşlığımızın səviyyəsindən

xəbər verir. Bu gün siyasi dialoqla bərabər, çox geniş iqtisadi gündəliyimiz var. Bu gün biz Sizinlə bu gündəliyi geniş, bir-bir müzakirə etdik və qeyd etdiyiniz kimi, çox gözəl perspektivlər var.

Şadam ki, artıq iqtisadi sahədə canlanma var, baxmayaraq ki, pandemiya hələ davam edir. Amma ticarət dövrüyümüzün qalxmasına nəzər salsaq görürük ki, müsbət meyllər mövcuddur. Bu gün müzakirə etdiyimiz və əminəm ki, həyata keçiriləcək məsələlər və layihələr bizim iqtisadi əməkdaşlığımızı dərinləşdirəcək. Ənənəvi olaraq, energetika sektorunda bizim əməkdaşlığımız var, Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti - SOCAR uzun illər Ukraynada fəaliyyət göstərir və bu fəaliyyəti genişləndirmək istəyir. Nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, turizm sektorlarının da böyük perspektivləri var. Əsas odur ki, hökumətlərarası komissiya bütün bu məsələləri geniş təhlil edib konkret qərarların hazırlanması ilə bağlı bundan sonra da fəal məşğul olsun. Mən komissiyanın fəaliyyətini müsbət qiymətləndirirəm və eyni zamanda, müxtəlif dövlət qurumları arasındakı təmaslar da son vaxtlar daha intensiv xarakter alır. Həm qarşılıqlı səfərlər, eyni zamanda, telefon vasitəsilə təmaslar bir çox məsələlərin həllinə xidmət göstərir.

Geniş tərkibdə görüş başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskinin iştirakı ilə Azərbaycan-Ukrayna sənədlərinin imzalanması mərasimi olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski Azərbaycan Respublikası Prezidentinin və Ukrayna Prezidentinin Birgə Bəyannaməsini imzaladılar.

Sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. Əvvəlcə dövlətimizin başçısı bəyanatla çıxış edib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bəyanatında diqqətə çatdırıb ki, müstəqillik dövründə Ukrayna və Azərbaycan hər zaman bir-birini dəstəkləmişlər, hər zaman bir-birinin müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü, suverenliyini dəstəkləyiblər:

“Xalqlarımızı dostluq əlaqələri birləşdirir və bildiyiniz kimi, Azərbaycanda Ukrayna xalqının mədəniyyətinə çox böyük maraq və böyük hörmət var. Bu hörmətin əlaməti Bakı şəhərində də görmək olar. Bakının mərkəzi yerlərinin birində böyük Ukrayna oğlu Taras Şevçenkonun abidəsi bir neçə il bundan əvvəl mənim təşəbbüslə ucaldırılmışdır və onun adına olan parkda həm Bakı sakinləri, həm şəhərimizin qonaqları istirahət edirlər. Eyni zamanda, Bakının ən böyük meydanlarının biri Ukrayna adını daşıyır. Yəni, bu faktlar özlüyündə onu göstərir ki, xalqlarımız arasında əlaqələrin böyük tarixi var və biz bu əlaqələri qoruyuruq.

Bu gün geniş müzakirə etdiyimiz məsələlər haqqında Prezident artıq öz çıxışında bildirdi. Əlavə etmək istəyirəm ki, müzakirə etdiyimiz bütün istiqamətlər üzrə konkret fəaliyyət proqramının işlənməsi ilə bağlı bu gün müvafiq göstərişlər verildi. Həm birgə hökumətlərarası komissiyasının rəhbərliyinə, həm aidiyyəti qurumların rəhbərlərinə və əminəm ki, iki aydan sonra birgə komissiyanın Bakıda keçiriləcək növbəti iclasında artıq konkret qərarların verilməsinin də şahidi olacağıq.

Ənənəvi əməkdaşlıq sahəsi olan energetika sahəsində yeni planlarımız var. Əminəm ki, bu planlar həyatda öz əksini tapacaq. Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti - SOCAR Ukraynada öz fəaliyyətini genişləndirmək əzmindədir və şadam ki, Ukrayna tərəfi də bunu dəstəkləyir. Hazırda SOCAR-ın Ukraynada geniş yanacaq doldurma stansiyalardan ibarət şəbəkəsi var və əlbəttə ki, neft və neft məhsullarının ixracı və emalı ilə bağlı yeni addımların atılması bizim əməkdaşlığımızı daha da dərinləşdirəcək. Enerjinin digər növləri üzrə əməkdaşlıqla bağlı fikir ayrılığı yoxdur. Bir daha demək istəyirəm ki, bizim əməkdaşlığımızın təməlinə dostluq əlaqələri dayanır və ümid edirəm ki, bu gün ilin əvvəlində həyata keçirilən bu səfər həm bu ili ikitərəfli müstəvidə yaxşı nəticələrlə başa vurmağa xidmət göstərəcək, həm də gələcək illər üçün də gözəl zəmin olacaq.”

Sonra Ukrayna dövlətinin başçısı bəyanatla çıxış edib. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski:

“Bu gün mən məmnuniyyətlə Kiyev şəhərində bizim etibarlı tərəfdaşımız, mənim dostum Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevi və onun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin üzvlərini sa-

lamlayıram. Onun səfəri böyük rəmzi xarakter daşıyır, xüsusi bir səfərdir. Əslində, bizim ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30-cu ildönümünə təsadüf edən bu səfər baş tutur.

Bu gün biz siyasət, iqtisadiyyat və təhlükəsizlik sahəsində fikir mübadiləsi apardıq. Ukrayna və Azərbaycan prezidentləri Bəyanat imzaladılar. Bunun sayəsində suverenlik və ərazi bütövlüyü məsələlərində ölkələrimiz arasında dəstək verəcəyik, bizim beynəlxalq səviyyədə müəyyən edilmiş sərhədlərin qorunması üçün çalışacağıq. O cümlədən biz təhlükəsizlik məsələləri - Xəzər və Qara dəniz hövzələrində təhlükəsizlik məsələləri ilə məşğul olacağıq, terrorçuluğa qarşı birgə mübarizə aparacağıq, bütün çətinlikləri birgə nəzərdən keçirərək istər regional, istər global çətinlikləri birgə arasdıraraq cavab həllərini hazırlayacağıq.

Biz, həmçinin təbii ki, münasibətlərimizin gücləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirəcəyik. Kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, energetika, ticarət sahələrinə aid olan ikitərəfli 6 sənəd imzalandı. Bunlar çox vacibdir. Qarşımızda planlarımız çoxdur və bu gün biz cənab Azərbaycan Prezidenti ilə geniş müzakirə apardıq. Bizim məhz qida təhlükəsizliyi sahəsində razılaşmamız, o cümlədən ticarət sahəsində aparılan müzakirələr geniş imkanlar yaradır.

Əlbəttə, biz bilirik ki, pandemiya global səviyyədə hələ davam edir. Lakin COVID-19-a baxmayaraq, əslində, 7 il ərzində ilk dəfə olaraq bizim ikitərəfli ticarətimizin dövrüyəsi təxminən artıq 1 milyard dollara çatıb. Bu, bizim qarşımızda daha mühüm məqsədlər qoymağa imkan yaradır. 2024-cü ilə qədər bizim ticarət dövrüyəmizin bundan sonra da artırılması ilə bağlı dəqiq planımız var. Biz, həmçinin bir sıra birgə genişmiqyaslı layihələr əsasında sərmayələrin qoyulması, Azərbaycanda bərpa işlərinin aparılmasında iştirak etmək fikrindəyik. Mən infrastruktur layihələrini nəzərdə tuturam. Ukraynanın şirkətləri Azərbaycanda həyata keçirilən layihələrdə iştirak edə bilərlər. İndicə cənab Azərbaycan Prezidenti bizi dəvət etdi. Təbii ki, Azərbaycan şirkətləri də Ukraynada fəaliyyət göstərir. Biz, eyni zamanda, təbii ki, avtomatlaşdırma və bu kimi sahələrdə şirkətlərimizlə əməkdaşlığın genişləndirilməsi üzərində düşünməliyik. Çünki bu əməkdaşlıq qarşılıqlı şəkildə faydalı ola bilər.”

Fransa portalı: Azərbaycan İslam və xristianlıq arasında dialoq məkanıdır

Fransanın "musulmansenfrance" portalında "Azərbaycan: İslam və xristianlıq arasında dialoq məkanı" sərlövhəli məqalə dərc olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Fransanın Ali Tədqiqatlar Praktiki Məktəbinin (E.P.H.E.) doktoru, müsəlman ölkələrində geosiyasət üzrə ixtisaslaşmış islamşünas Karim İfrakın məqaləsində müxtəlif mədəniyyətlərin cəmləşdiyi, multikultural və multi-etnik Azərbaycanın çoxəsrlik tolerantlıq və inklüzivlik ənənəsindən bəhs olunur.

Böyük imperiyaların diqqət mərkəzində olmuş Böyük İpək Yolu üzərində dünyada məşhurlaşan xalqlarının kiçik ilmləri kimi müx-

təlif mədəniyyətləri birləşdirən, universal sosial-mədəni müxtəlifliklə zəngin olan Azərbaycanın dövrümüzə qədər əməllərində və yaradıcılığında öz əksini tapmış nadir multikulturalizm və çoxkonfessiyalıqın qoruyucusu kimi uca zirvəyə yüksəlməsindən söz açılıb.

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) sədri şeyxülislam Alahşükür Paşazadənin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Müqəddəs Taxt-Tacın rəsmi dəvəti ilə Vatikan səfəri əsasında yazılmış məqalədə ölkəmizlə Müqəddəs Taxt-Tac arasındakı əlaqələrə toxunan müəllif yazır: "Şərq və Qərbi birləşdirən, Qafqazın ürəyində yerləşən, əsasən müsəlmanların yaşadığı bu ölkə müsəlman və xristian dünyaları arasında dialoqun qeyrətli aktorudur. Katolik icmasına ev sahibliyi edən Azərbaycan Respublikası 29 aprel 2011-ci ildə Müqəddəs Taxt-Tac ilə ən azı tarixi bir Saziş imzalamıqdan çəkinmədi. "Azərbaycanda Katolik Kilsəsinin hüquqi statusu haqqında Saziş"in 1-ci maddəsində deyilir: "Konstitusiyasına əsasən dini etiqad azadlığını tanıyan Azərbaycan Respublikası katolik dininin açıq şəkildə etiqad və praktiki azadlığına təminat verir. Azərbaycan Respublikasında Katolik Kilsəsi özünü təşkil etmək, dini səlahiyyətləri çərçivəsində və Azərbaycan Respublikasının Qanununu nəzərə almaqla öz missiyasını həyata keçirmək hüququna malikdir".

Vurğulanır ki, Azərbaycanda katolik kilsəsinin hüquqi statusu haqqında Saziş ulu öndər Heydər Əliyevin 1997-ci ilin sentyabrında Vatikan və mərhum Papa II İohann Pavelin 2002-ci ilin mayında Bakıya çoxsaylı qarşılıqlı səfərlərinin nəticəsidir. Papa II İohann Pavelin bütün dünyaya elan etdiyi müstəsna səfər: "Mən bu çox qədim ölkəyə onun mədəniyyətlərinin zənginliyinə və müxtəlifliyinə heyranlığımı qəlbində saxlayaraq gəldim. Müxtəliflik və Qafqaz xüsusiyyətləri ilə zəngin olan bu ölkə bir çox mədəniyyətlərin xəzinələrini özündə cəmləşdirmişdir. Bu diyarda böyük dinlər mövcud idi: Zərdüştilik antik dövrdə belə mühüm rol oynayan Alban kilsəsinin xristianlığı ilə birmə mövcud idi. Sonralar İslam gəldikcə artan rol oynadı və bu gün Azərbaycan xalqının əksəriyyətinin dinidir. Qədim zamanlardan indiyədək də böyük hörmətə malik olan yəhüdlilik özünəməxsus töhfəsini vermişdir. Kilsənin ilkin parıltısı zəiflədikdən sonra belə, xristianlar başqa dinlərə inananlarla yanaşı yaşamağa davam etdilər. Bu, ölkənin ancaq fəxr edə biləcəyi tolerantlıq və qarşılıqlı anlaşma ruhu sayəsində mümkün olub".

Məqalədə Prezident İlham Əliyevin və Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın Vatikan səfərlərindən söz açılaraq, bu səfərlərin qarşılığı kimi Papa Fransiskın ölkəmizə səfəri və bu səfər çərçivəsində çıxışından sitat gətirilir. Həmçinin Heydər Əliyev Fondunun ikitərəfli münasibətlərə verdiyi töhfələrdən, eləcə də Fond tərəfindən həyata keçirilmiş layihələrdən danışılır.

Oleksandr Merejko: "Prezident İlham Əliyevin Kiye və səfərinin böyük siyasi və diplomatik əhəmiyyəti var"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ukraynaya işgüzar səfərinin böyük siyasi və diplomatik əhəmiyyəti var. Bu səfər dövlətlərimiz arasında strateji əlaqələri yeni səviyyəyə qaldıracaq. Bu fikri AZƏRTAC-a məxsusi açıqlamasında Avropa

Şurası Parlament Assambleyasının vitse-prezidenti, Ukrayna Ali Radasının Xarici siyasət və parlamentlərarası əməkdaşlıq komitəsinin sədri Oleksandr Merejko söyləyib.

Oleksandr Merejko bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin Ukraynanın çətin dönməndə səfəri yüksək təqdirəlayiqdir.

"Azərbaycan Prezidentinin səfəri Ukraynaya güclü dəstəyin təzahürüdür. Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə inkişafı üçün düzgün strateji kurs seçib. Onun xarici siyasəti sayəsində Azərbaycan öz suverenliyini, müstəqilliyini qoruyub saxlayıb, ərazi bütövlüyünü bərpa edib. Fikrimcə, Azərbaycanın xarici siyasəti region dövlətləri üçün nümunə ola bilər və bütövlükdə regionun təhlükəsizliyinin möhkəmlənməsinə töhfə verə bilər", - deyərək ASPA-nın vitse-prezidenti vurğulayıb.

Mahmut Arslan: "Qarabağ Zəfəri dünya tarixində yeni bir səhifənin açılması deməkdir"

Qarabağ müharibəsində qazanılan Zəfər bütün dünyaya verilən bir mesajdır. Otuz ilə yaxın işğalda olan torpaqların 44 günə azad edilməsi görünməmiş bir hadisədir. Təkcə Şuşa əməliyyatının özü dünya hərbi tarixinə qızıl hərflərlə yazıldı. Düşünürəm ki, bu, dünya tarixində yeni bir səhifənin açılması deməkdir. İllərlə sürən münaqişələr var ki, hələ də öz həllini tapmayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Türkiyə Hak-İş Birliyinin sədri Mahmut Arslan yanvarın 14-də Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasında keçirilən görüşdə deyib.

Vətən müharibəsinin bir çox mətləbləri anladığını diqqətə çatdıran Mahmut Arslan vurğulayıb ki, Azərbaycan xalqı şərəfli və qürurlu dövrünü yaşayır. Türkiyəli qonaq bildirib ki, biz Türkiyə həmkarlar ittifaqı olaraq Qarabağda aparılan bərpa və quruculuq işlərinə dəstək vermək üçün buradayıq. Azərbaycan və Türkiyə həmkarlar təşkilatları arasında əlaqələrin genişləndirilməsinin əhəmiyyətindən danışan Mahmut Arslan əməkdaşlığımızın uğurla davam etdiyini və daha da dərinləşəcəyini vurğulayıb.

MUSULMANS EN FRANCE
Le journal des musulmans et musulmans en France

SOCIÉTÉ • INTERNATIONAL • ISLAM • FRANCE • ÊTRE MUSULMAN EN OCCIDENT • INTER-RELIGIEUX • RUBRIQUES • العربية • ENGLISH

L'AZERBAÏDJAN ... TERRE DE DIALOGUE ENTRE ISLAM ET CHRISTIANISME

Karim İFRAK
Docteur de l'École Pratique des Hautes Études (E.P.H.E.)
Karim İFRAK est islamologue spécialiste de géopolitique dans les mondes musulmans.

Pays multiconfessionnel et multiethnique traversé par des influences perses, arabes et européennes, l'Azerbaïdjan, et ce depuis la

Inauguration du musée, situé dans la Basilique de Saint-Sébastien, par la première dame d'Azerbaïdjan Mehriban Aliyeva, présidente de la Fondation Heydar Aliyev et le cardinal Gianfranco Ravasi, président du Conseil pontifical pour la culture.

Un autre des projets importants, engagé par la Fondation Heydar Aliyev, est la restauration de l'autel du Pape Léon Ier le Grand (440-461) : « Rencontre entre le pape Léon Ier le Grand et Attila, empereur des Huns », situé dans la célèbre Basilique Saint Pierre.

Le Président İlham Əliyev, en compagnie de la Première Dame, Présidente de la Fondation Heydar Aliyev, en visite officielle au Vatican en février 2020.

LA FONDATION HEYDAR ALIYEV AU SECOURS DES MONUMENTS DE LA CHRÉTIENTÉ

De ces multiples visites, une grande collaboration allait naître, et ce à compter de mai 2012. Et en marge de toute une batterie d'accords bilatéraux signés entre la Fondation Heydar Aliyev et le Conseil Pontifical pour l'Archéologie sacrée, plusieurs projets de restaurations de sites religieux et de monuments de la chrétienté firent à l'ordre du jour. Les plus conséquents furent la restauration entre 2012 et 2015, en marge de 60 autres sites, des catacombes paléochrétiennes des Saints Marcellin et Pierre, martyrs victimes de l'art paléochrétien, elles développent également un ensemble de galeries qui en font l'une des plus vastes de Rome. Ce premier chantier achevé, il fut talonné par la restauration, entre 2016 et 2018, des catacombes de Saint Commodius, martyrs chrétiens. Deux grands chantiers suivis, depuis 2020, par celui de la restauration des catacombes de Saint Commodius, martyrs chrétiens. Des catacombes datant des premières heures du christianisme, de même qu'il s'agit de restaurer le lieu de sépulture des martyrs chrétiens Felicio et Adactus. Considérée, au cours du Moyen-Âge comme un lieu de culte par les habitants, elle fut détruite au XVIIIe siècle.

Pays multiconfessionnel et multiethnique traversé par des influences perses, arabes et européennes, l'Azerbaïdjan, et ce depuis la proclamation de sa première indépendance avortée en 1918, n'a eu de cesse de vanter sa tradition plurimillénaire de tolérance et d'inclusivité. Riche d'une singularité diversifiée socioculturelle tissée sur la route de la Soie et à l'ombre des grands Empires, il a été naturellement élevé au grade, plutôt rare, de protecteur d'un multiculturalisme et multiconfessionnalisme qui se reflètent, jusqu'à nos jours, dans ses actes et ses paroles.

Trait d'union entre l'Orient et l'Occident, ce pays à majorité musulmane niché au cœur du Caucase se veut un acteur zélé du dialogue entre les mondes musulman et chrétien. Abritant jadis une communauté catholique au nombre des plus minoritaires au monde, la République d'Azerbaïdjan n'a pas hésité à signer, avec le Saint-Siège le 29 avril 2011, un Accord pour le moins historique. L'article 1 de cet « Accord sur le statut juridique de l'Église catholique en Azerbaïdjan » stipule que : « La République d'Azerbaïdjan, qui reconnaît la liberté religieuse sur la base de sa Constitution, garantit la liberté de professer et de pratiquer en public la religion catholique. L'Église catholique en République d'Azerbaïdjan a le droit d'organiser elle-même, en conformité avec la législation de l'Église catholique et de réaliser sa mission dans le cadre de sa compétence religieuse et compte tenu de la Législation de la République d'Azerbaïdjan ».

DES RENCONTRES AU SOMMET ENTRE MONDES MUSULMAN ET CHRÉTIEN

L'Accord (historique) sur le statut juridique de l'Église catholique en Azerbaïdjan n'est pas tombé du ciel. Il est le fruit de nombreuses visites mutuelles de feu le Président Heydar Aliyev en septembre 1997, au Vatican, et de feu le Pape Jean-Paul II, en mai 2002 à Bakou. Une visite exceptionnelle au cours de laquelle le Pape Jean-Paul II annonça devant le monde entier : « Je suis venu dans ce pays très ancien, gardant dans mon cœur l'admiration devant la richesse et la variété de ses cultures. Riche en diversité et en caractéristiques caucasiennes, ce pays a absorbé les trésors de nombreuses cultures, notamment persane et aléuto-touranienne. Sur cette terre, il y avait de grandes religions : le zoroastrisme a coexisté avec le christianisme de l'Église albanaise, qui a joué un rôle si important dans l'antiquité. Par la suite, l'islam a joué un rôle de plus en plus croissant et aujourd'hui, il est la religion majoritaire du peuple azerbaïdjanais. Depuis des temps immémoriaux, le judaïsme, qui jouit encore d'une grande appréciation, a apporté sa contribution unique. Même après l'affaiblissement de l'éclat initial de l'église, les chrétiens ont continué à vivre côte à côte avec les croyants d'autres religions. Cela a été rendu possible grâce à un esprit de tolérance et de compréhension mutuelle dont le pays ne peut être que fier. ».

“Zamanla bütün Qarabağ abadlaşacaq, buna isə heç kəs maneə ola bilməz”. Bu, Qalib Liderin bütün dünyaya növbəti mesajı idi. Düz 30 il düşmən əsarəti altında qalan Qarabağımız Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev “Dəmir yumruq” siyasəti altında Müzəffər Ordumuzun rəşadətli əsgər və zabitlərinin şücaəti ilə işğaldan azad olundu, torpaqların sahibləri öz torpağına sahib oldu. Bu gün isə Azərbaycan dövlətinin qarşısında duran prioritet məsələ işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpasıdır. Və dövlət başçımızın hər dəfə işğaldan azad olunmuş torpaqlara səfərləri bir daha göstərir ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlətimizin işğaldan azad olunmuş əraziləri qısa zaman kəsiyində bərpa etməsi üçün önündəki yeganə maneə zamandır. Zamanla bütün Qarabağ abadlaşacaq, buna isə heç kəs maneə ola bilməz.

İlham Əliyev: “Zamanla bütün Qarabağ abadlaşacaq, buna isə heç kəs maneə ola bilməz”

enerjisi ilə etibarlı təminatı üçün demək olar ki, bütün rayonlarda yarımstansiyalar inşa olunur, bir neçə su elektrik stansiyasının və yarımstansiyanın, Suqovuşan və Talış kəndlərinə çəkilən avtomobil yollarının, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının istifadəyə verilməsi və “Zəfər yolu”nda son tamamlanma

den keçən bir il ərzində Qarabağın dirçəlişi yolunda bir çox dövlətlərin 10 il ərzində görə bilmədiyi işləri reallaşdırıb. Artıq Xarı bülbul boynunu bükməyib. Qarabağın Azərbaycanca məxsusluğunu mədəniyyət müstəvisində bəyan edən “Xarıbülbul” festivalı bərpa olunub. “Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız isə, ümumiyyətlə

Liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə sıx bağlıdır. Şəhərin inkişafına dair xüsusi qərarlar məhz Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə qəbul edilmişdir. Bu gün isə Qalib Liderimiz, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilən Şuşanın əsl tarixi simasının bərpası yönündə nəhəng layihələr

“BU TORPAQLARIN SAHİBLƏRİ BİZİK - AZƏRBAYCAN XALQIDIR”

Dövlət başçımızın dediyi kimi: “Bu torpaqların sahibləri bizik - Azərbaycan xalqıdır”. Bəli, bu torpaqların sahibi Azərbaycan xalqı olduğu üçün də haqqı, ədaləti, ərazi bütövlüyümüzü bərpa edərək öz torpaqlarımıza sahib olduq. Dəfələrlə “Gün gələcək və bu gün hələ də işğal altında olan bütün torpaqlarda Azərbaycan bayrağı qaldırılacaq” istəyi ilə yaşayan xalqımızın isteklərini 44 gün dava edən İkinci Vətən Müharibəsini Zəfərlə başa vurdu. 1992-ci il may ayının 8-də erməni təcavüzkarları tərəfindən Şuşa işğal olunsa da 2020-ci il noyabrın 8-də - 28 ildən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu gün Müzəffər, Sarsılmaz, Şanlı Ordumuz, rəşadətli əsgər və zabitlərimizin gücü ilə 28 il həsrətinə olduğumuz, Azərbaycanın ürəyi, mirvarisi, o cümlədən bütün Qafqazın mədəniyyət beşiyi olan Şuşa şəhərini düşmən işğalından azad etdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 8-də Şəhidlər Xiyabanında xalqa etdiyi müraciəti isə bütün xalqımızın Qarabağ həsrətinə məlhəm oldu. Ali Baş Komandanın tarixi müraciətindən: “Dəfələrlə Azərbaycan xalqına müraciət edərək düşməne yumruq göstərmişdim. Demişdim ki, bu yumruq elə belə yumruq deyil. Bu, dəmir yumruqdur. Bu dəmir yumruqla düşmənin başını əzirik və əzəcəyik! Eyni zamanda, bu yumruq birliyyəmin rəmzidir. Bax, bu gün Azərbaycan xalqı bu yumruq kimi birləşib! Həmişə belə olacaq! Bu birlik əbədi olacaq! Bu birlik bizə gələcəkdə də bütün vəzifələri icra etmək üçün imkan yaradacaq. Mən bütün bu illər ərzində - 17 il ərzində Azərbaycan xalqının dəstəyini hiss etmişəm, görmüşəm, inamını, mənə olan xoş münasibəti görmüşəm. Bu, mənə güc verir. Bu, mənim siyasətim üçün əvəzolunmaz dəstəkdir. Həmişə Azərbaycan xalqını əmin edirdim ki, mən Vətənə, doğma xalqıma ləyaqətlə, sədaqətlə xidmət edəcəyəm. Şadam ki, sözümün üstündə durmuşam. Həmişə olduğu kimi, sözümə sadıq olmuşam.

Bu tarixi bir gündə Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermək mənim həyatımda bəlkə də ən xoşbəxt günlərimdən biridir. Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycanıdır!”

BƏRPA VƏ YENİDƏNQURMA İŞLƏRİNİN MİQYASI ÇOX ƏHƏTƏLİDİR

Tarix boyu belə olub: əgər qazanılmış hərbi qələbənin ardınca quruculuq prosesi başlanırsa, deməli, o qələbəni əldə etmiş xalq parlaq gələcəyə doğru gedən yoldadır və xoşbəxt xalqdır. Ona görə ki, bu gün Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda təməli qoyulan hər tikili, üst-üstə hörülən hər daş, torpağa əkilən hər fidan bu xalqın sevgisinin ifadəsidir, böyük gücün, zəhmətin, dünyaya fayda vermək arzusunun, Azərbaycan insanının quruculuq əzminin təəcəssümüdür.

Ermənilərin 30 ilə yaxın işğal dövründə dağıtdıqları, vandallıq və talan etdikləri torpaqlarımıza dövlətimiz indi yeni həyat bəxş edir. 44 günlük Vətən müharibəsinin başa çatmasından cəmi bir ildən çox ötməsinə baxmayaraq, Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma işlərinin miqyası olduqca məşhəblidir. Hazırda azad olunmuş bütün ərazilərimizdə kompleks şəkildə yeni infrastruktur yaradılır. Avtomobil və dəmir yolları çəkilir, hava limanları inşa olunur. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun elektrik

işlərinin aparılması, Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasına göstərdiyi yüksək diqqətin təəcəssümüdür. İşğaldan azad edilmiş şəhər və rayonlarımızın bərpası və yenidənqurulması istiqamətində işlər sürətlə gedir. Şuşanın bərpası istiqamətində qısa müddətdə mühüm işlər görülüb.

AZƏRBAYCAN PREZİDENTİ CƏMİ BİR İL ƏRZİNDƏ QARABAĞIN DIRÇƏLİŞİ YOLUNDA BİR ÇOX DÖVLƏTLƏRİN 10 İL ƏRZİNDƏ GÖRƏ BİLMƏDİYİ İŞLƏRİ REALLAŞDIRIB

Bu gün işğaldan azad olunmuş torpaqlarda görülən uğurlu bərpə-quruculuq işləri göz önündədir. Azərbaycan Prezidenti qələbəmiz-

gerçəkləşdirilir. Qısa müddətdə Şuşanın Baş planının hazırlanması, qüdrətli şair Molla Pənah Vəqifin büstünün və muzey-məqbərə kompleksinin öz ilkin görkəminə qaytarılması, Bülbulün ev-muzeyinin və Üzeyir Hacıbəylinin heykəlinin açılışları, habelə buradakı tarixi, dini və memarlıq abidələrinin bərpası prosesi ölkəmizin mədəniyyət paytaxtındakı kompleks işlərin tərkib hissəsidir. Cıdır düzündə “Xarıbülbul” musiqi festivalının və Vəqifin möhtəşəm məqbərəsi önündə Vəqif Poeziya Günlərinin təşkili ənənəsinin bərpası da göstərir ki, Şuşa sürətlə dirçələrək əvvəlki dolğun mədəni həyatına qovuşmaq yolundadır.

Bir sözlə, mənfur düşmən unutmamalıdır ki, necə ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev illərlə işğal siyasətinə son qoymaq üçün qətiyyət, iradə və prinsipiallıq nümayiş etdirdisə, indi də atdığı düşünlümlü və sistemik addımları Qarabağı qısa zaman kəsiyində dirçəldəcək, ərazilərimiz minalardan təmizlənəcək və insanların öz el-obalarına geri dönəcəklər. Çünki Qarabağ Azərbaycanıdır! Qarabağ Azərbaycanıdır! Qarabağ cənnət məkandır!

RƏFİQƏ KAMALQIZI

İlham Əliyevin sözü!

Mübalığəsiz deyə bilərik ki, məhz səmimiyyət və hər bir vətəndaşa qarşı isti münasibət xalqının Ona olan hədsiz sevgisini, məhəbbətini daha artırır

Prezident İlham Əliyevin ölkə jurnalistlərinə verdiyi müsahibəsi kifayət qədər dolğun, həmçinin mövzuları əhatə edən fikirlərinin, şərhlərinin ən incə məqamlarına qədər ətraflı olması ilə yanaşı, həm də xüsusi diqqətçəkici idi.

Xalqı maraqlandıran bütün siyasi, iqtisadi, sosial xarakterli suallara geniş cavablar verən dövlətimizin başçısı irəli sürdüyü ifadələrini yalnız rəsmi müsahibə təmsalında izhar etmir, həm də vətəndaşlarla səmimi ünsiyyət formasını ən mükəmməl şəkildə təqdim edir. Bu nüans ali təzahür olaraq eyni zamanda, bizim Prezidentimizin sadəliyinin bariz göstəricisi kimi izah oluna bilər. Mübalığəsiz deyə bilərik ki, məhz səmimiyyət və hər bir vətəndaşa qarşı isti münasibət xalqının Ona olan hədsiz sevgisini, məhəbbətini daha artırır.

Zəngəzur dəhlizi termininin böyük həzzü...

Həmin xüsusda, dövlətimizin, xalqımızın maraqlarının müdafiəsi kontekstində yanaşma edərkən, cənab İlham Əliyevin məhz milli dəyərlərimizə, kimliyimizə xas olan kalorilərə söykənmiş uğurlu siyasət reallığını bir daha müşahidə etmiş olarıq. Lakin daha bir neçə maraqlı məqam dövlət başçımızın düşmənin "cəsur döyüşçü" imicində formalaşdırdığı stereotiplərinin məhv edilərək sprinterlərə çevrilməsi, həmçinin, Ermənistan rəhbərliyinin sözü ilə əməlinin bir olmaması, habelə Qarabağdakı Rusiya sülhməramlılarının fəaliyyəti, Laçın dəhlizi və Qarabağa fransalı siyasət adamlarının gizli səfərləri, ən əsası isə Zəngəzur dəhlizi termininin necə yaranması və bu termindən ayrıca, həm də nə üçün böyük həzz alması və...

Və babasının məzarı qarşısında verdiyi vədi oldu!

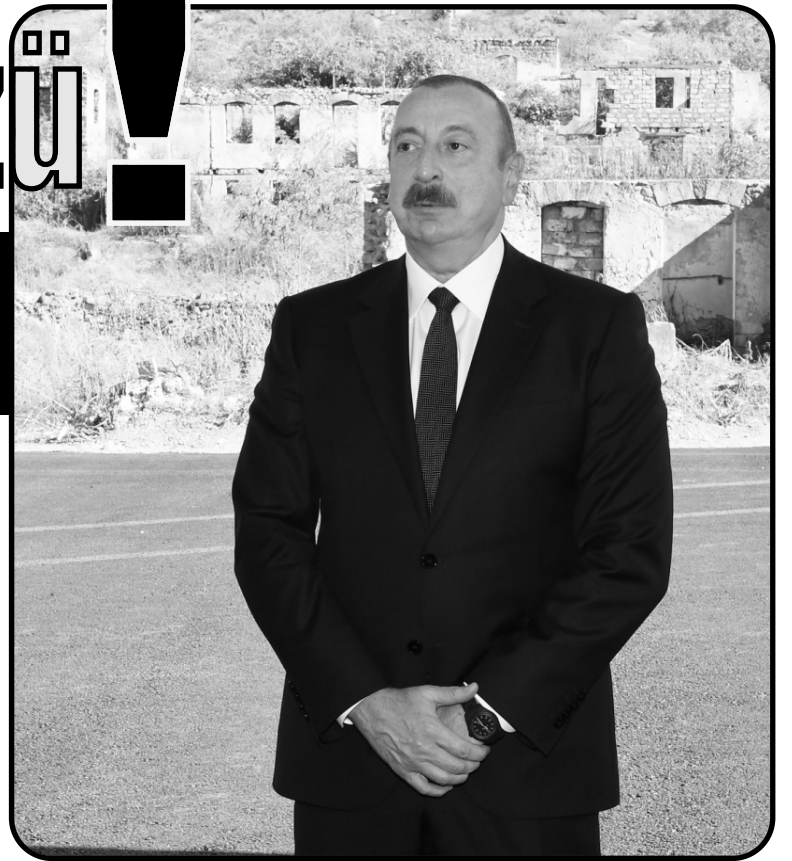
Gəlin, mövzumuzu da məhz həmin müsahibədə ən çox diqqət çəkən bir neçə maraqlı striklərə yönəldək:

Dövlət başçımız Ermənistanın baş nazirinin həтта öz dostlarına necə xilaf çıxdığını ən mükəmməl şəkildə izah etdi. Fransada keçirilməsi gözlənilən prezident seçkilərində Makronun əsas rəqiblərindən olacaq Valeri Pekressin Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti nəzarətinə verilmiş Qarabağ ərazilərinə qanunsuz səfəri. Məhz bu məqamda Nikol nümayiş etdirdi ki, o öz dostuna, ələxsüsus da 44 günlük müharibə dövründə dəstək aldığı Emmanuele necə "minnetdar" olmağı bacarır, yaxud ümumiyyətlə, onun üçün dostluğun nə kəsb etməsi özünü açıq-aşkar göstərdi.

Yaxud, Rusiya sülhməramlılarının fəaliyyətlərinin sərt şəkildə tənqid edilməsi və bu vasitə ilə əslində xalqın fikrini ifadə etməsi də məxsusi olaraq vurğulana bilər.

Ermənistanda var-gəl edən başbirlənlər İlham Əliyevin gələcəkdə açıqlayacağı vədi barədə nə düşündüklərini təsəvvürə gətirmək olar

Lakin cənab Prezident öz ailəsinin tarixi barədə də bəhs etdi və əslində bu bir ilk idi! Ola bilər ki, tarixi mənbələrimizdə bu barədə

qeydlər mövcuddur, bu barədə müxtəlif məlumatlar müvafiq sənədlərdə yer alır. Amma cənab İlham Əliyevin müsahibəsi əsnasına Zəngəzurla bağlı verilən suala cavab olaraq xalqı ilə səmimi, yeni ayrıca şəkildə həmin mövzuya toxunması Onun həqiqətən də nə qədər BÖYÜK SİYASƏT ADAMI olduğunu kifayət qədər təsdiqləmiş oldu.

İlham Əliyev cənabları ailəsinin Zəngəzurdan Naxçıvana köçmələri barədə danışarkən məxsusi olaraq vurğuladı ki, babasının məzarını ziyarət edərkən ona söz verib və gələcəkdə həmin vədini xal-

qa təqdim edəcək...

Bax burada, həmin məqamda Ermənistanda var-gəl edən başbirlənlər İlham Əliyevin gələcəkdə açıqlayacağı vədi barədə nə düşündüklərini təsəvvürə gətirmək olar. Onlar başlarını sındırırlar ki, əcəba axı İlham Əliyev babasının məzarı qarşısında ona hansı sözü verib?! Bilirsinizmi niyə təlaşlanmağa başlayıblar? Çünki onlar çox gözəl bilirlər, dərk edirlər ki, İlham Əliyev söz verdisə, nəyin bahasına olursa-olsun, həmin sözünü, vədini mütləq yerinə yetirəcək!

Rövşən RƏSULOY

XİN-dən AÇIQLAMA: "Ermənistan XİN-in növbəti çirkin iddiası..."

Ermənistan XİN-in guya Bakıda 1990-cı ilin yanvar ayında erməni əhalisinə qarşı qırğın törədməsi ilə bağlı tamamilə əsassız və uydurma iddiası, Ermənistan tərəfinin Azərbaycanın dinc əhalisinə qarşı tarixən həyata keçirdiyi soyqırımı, etnik təmizləmə siyasətini, Xocalı şəhərində bir gecədə 613 mülki şəxsi vəhşicəsinə qətlə yetirdiyini gizlətmək məqsədini güdən propoqandadır.

SİA xəbər verir ki, Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva KİV-in Ermənistan XİN-in "Bakıda ermənilərə qarşı qırğının" törədilməsi barədə bəyanatının şərh edilməsi ilə bağlı sualını cavablandırarkən belə deyib.

L.Abdullayeva bildirib: "Təəssüflə qeyd etməliyik ki, ermənilə-

rin qurban şəklində təqdim edildiyi hekayələr onilliklər ərzində erməni millətçiliyinin ideoloji əsasını təşkil edib və elə bu da Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddialarına təkan verib, Ermənistanla Azərbaycan arasında yüz minlərlə insanın böyük iztirablarına səbəb olan dağıdıcı münəfişəyə gətirib çıxarıb. Hazırda münəfişədən sonrakı dövlətlərarası münasibətlərin normalaşması məsələlərinin müzakirə mövzusu olduğu bir vaxtda Ermənistan XİN-in yenidən bu kimi əsassız və destruktiv bəyanatlarla çıxış etməsi qarşı tərəfin münasibətlərin normalaşmasına çalışmadığını, əksinə zərərli fikirlərlə öz cəmiyyətlərini zəhərlədiklərini göstərir. Bu isə təəssüf doğurduğu qədər təhlükəlidir.

Azərbaycanda ermənilərin "poqromları" adlandırılan uydurma iddia-ya gəldikdə, istintaq materialları, eləcə də bir sıra beynəlxalq müstəqil qurumların təkzibedilməz müşahidələri sübut edir ki, əslində bu, Azərbaycan xalqının müstəqilliyi və suverenliyi uğrunda artan mübarizə şəraitində sovet xüsusi xidmət orqanları tərəfindən hazırlanmış təxribatçı əməllər idi. Xatırladıq ki, 1980-

ci illərin sonlarından etibarən Ermənistanın Azərbaycana qarşı açıq ərazi iddiaları kütləvi qətl, işğın və təqib kampaniyası ilə, etnik azərbaycanlıların sistemli şəkildə hədəfə alınması nəticəsində 250.000-ə yaxın azərbaycanlının Ermənistan SSR-dəki tarixi yerlərindən zorla köçürülməsi ilə müşayiət edilib. Təəssüf ki, bu günədək Ermənistan tərəfindən Azərbaycanlılara qarşı törədilən bu və digər çoxsaylı cinayətlərə görə heç bir nəfər də məsuliyyətə cəlb edilməyib.

Məlum olduğu kimi, 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə sovet ordusu dinc azərbaycanlılara qarşı qırğın törədib və bu cinayətə görə məsuliyyəti keçmiş sovet rəhbərliyi daşıyır. 1990-cı ilin yanvar hadisələri Azərbaycan xalqının müstəqillik əzmini qıra bilmədi və ölkəmiz dövlət müstəqilliyini bərpa etdi.

Ermənistan XİN-i Azərbaycana əsassız şəkildə ittiham etməkdənsə, keçmiş prezidentlərinin şəxsən təsdiq etdiyi etnik təmizləmə siyasətini və 30 ilə yaxın davam edən işğalçı siyasəti çərçivəsində yüz minlərlə azərbaycanlının fundamental hüquqlarını onilliklər ərzində kobudcasına pozduqlarını etiraf etməlidir. Etiraf etməlidir ki, günahkar şəxslər məsuliyyətə cəlb edilsin, gələcəkdə bu kimi cinayətlər bir daha törədilməsin".

YAP Veteranlar Şurasının iclası keçirilib

Yanvarın 14-də Yeni Azərbaycan Partiyası Veteranlar Şurasının iclası keçirilib. SİA-nın verdiyi məlumata görə, Veteranlar Şurasının sədri Arif Rəhimzadə iclasın gündəliyinə daxil olan məsələlər barədə məlumat verib.

İclasda Yeni Azərbaycan Partiyası Veteranlar Şurasının 2021-ci il ərzindəki fəaliyyəti barədə hesabat dinlənilib, sonra Şuranın 2022-ci il

üçün Tədbirlər Planı müzakirə olunub, təkliflər və əlavələr nəzərə alınmaqla təsdiq olunması barədə qərar qəbul edilib.

Putin düyməni basdı, müharibə qoxusu gəlir...

MƏTLƏB
Metlebsalohov@mail.ru

Kremlin çekist rəhbəri 2022-ci ilə möhkəm hədə-qorxu ilə başladı. Keçən ilin son dekabr günlərində necə demişdisə, eləcə də başladı təzə ilə. Dəqiq yadımdadır, Vladimir Putin NATO və qərbdəkiləri "ağıllı olmağa", əks təqdirdə yeni ildə Ukraynaya görə onları möhkəm cəzalandıracağı ilə hədələmişdi. Ukraynanı göstərərək Qazaxıstandan başladı. Arada Nursultan Abışoviçin heykəlləri yerlə-yeksan oldu...

İndi siyasətdən anlayışı olan da, olmayan da, yas yerlərindəki boş-bekar mollalar da eninə-boyuna V.Putinin Qazaxıstana "təşrif" buyurmasını, Qazaxıstandakı qiyamı müzakirə edirlər. Hələ mən getdikcə göbək kimi artan "politoloqların" beş-üç manat verib ara saytlarında öz "ağıllı məhsullarını" reklam etmələrini demirəm. Guya V.Putin Qazaxıstana qəfildən hücum edib, guya hansısa qərb qüvvələri Qazaxıstanda iğtişaşlar yaratmaqla "narıncı inqilab" hazırlayıbmışlar. Məgər Qazaxıstanda Corc Sorosun "uşaqları" bardaş qurub oturmuşdu?

Xeyr, Kremlin 30 illik sədaqətli dostu N.Nazarbayev və onun da iki-üç ildir öz yerinə təyin etdiyi Tokayev V.Putinin sözündən çıxacaq, Moskvanın maraqlarına zidd gedəcək biriləri deyildilər. Əks halda, bunun dəhşətli aqibətini hazırda ölüsü-dirisi bilinməyən qoca N.Nazarbayev hamıdan yaxşı bilirdi. Etirazçılar da xarici KİV-lərə açıqlamalarında deyirlər ki, qəflətən etirazın içində əli silahlılar daxil olub və hökumət binalarına hücum ediblər, binaları oda veriblər. Bu, necə ola bilər? C.Sorosçular bir anda necə peyda ola bilərlər Almatıda? Ya da neçə müddət əvvəl təxribatçılar necə gözdən yayınıb giriblər qazax torpaqlarına? -müəmmalı məsələlərdir.

Baxın, artıq bütün Rusiya telekanallarında SSRİ-nin süqutunun 30 illiyi barədə verilişlər hazırlanır, üstəgəl hava haqqında proqnozda SSRİ dövründəki on beş respublikanın ab-havasını barədə sujetlər yayır. V.Putinin duzsuz, daha çox hədə dolu "propaqandasına" ayna tutan Moskva televiziyaları bu cür addımı Kremldən gələn təlimat olmadan edə bilməzlər. Bura belədir. Moskva artıq rus çəkmesinin hər kəsi tapdaq edəcəyi ilə hədələyir. Hazırda MDB ərazisində V.Putinin "dobro"su olmadan heç kim heç kimə sille belə vura bilməz. Bunu isbatlamağa misal axtarmaq artıq əsl siyasi axmaqlıq olar. İsbatlamağa ehtiyac yoxdur, boylan cənab Putinə bax...

Az qala bazarlarında belə Kremlin "göz və qulaqlarının" mövcud olduğu keçmiş sovet ərazilərində Kremlin xəbəri olmadan heç nə baş vermir. Hə, o başqa məsələ ki, V.Putinin ilk hakimiyyət illərində, hələ özünü tam formalaşdırmadığı illərdə Ukraynadakı Maydan şousunu çıxmaq şərti ilə. Onun da aqibəti göz qabağındadır: parçalanmış, kaos və iqtisadi böhran içində çabalayan Ukrayna göz qabağındadır...

Bir çoxları V.Putinin təhdidlərini ənənəvi siyasi şou və gözə küllüf etmək kimi dəyərləndirirlər. Amma bir məsələni unudular ki, artıq Moskvanın zarafat edəcək, ya da görüntü xatirinə "boş güllə" atacaq vaxtı deyil. Rusiya artıq keçmiş sovet sərhədlərində də yurə yeni ittifaq yaratmağa girişib və bunu heç gizlətmir də.

Daima ikili yanaşmalarla ad çıxaran qərb diplomatiyası bu gün Kreml sahibinin qarşısında acizdir. Uzaqbaşı hədələyici nağıla bənzər bəyanatlar səsləndirmək, daha sonra gedib öz yuvasına girmək, vəssalam. Bədbəxt Ukraynanın taleyi qərbin öz sözünə və xislətinə olan münasibətinin "siyasi pasportudur".

Artıq KTMT ordusu Qazaxıstandan çıxmağa başlayıb. Bir çoxları Moskvanın bu addımını qərbdən çəkinərək atıldığını deyirlər. Guya V.Putin qərblə açıq müharibə mərhələsinə girməmək üçün bu addımı atır. Görünən odur ki, NATO, ABŞ və Rusiya arasında çox gərgin, "səssiz müharibə" prosesi gedir. Üstəlik dünən keçirilən NATO-Rusiya danışıqları da səmərəsiz bitib, üstəlik NATO Rusiyanın təklifini də rədd edib. Havadan müharibə havası gəlir. Həm də Qazaxıstan və Orta Asiya respublikaları tamamilə Moskvanın nəzarəti altındadırsa, KTMT ordusu burda qalsa nə mənası var? Kreml keçmiş sovet ərazilərində hər şeyə dəqiq nəzarət edir. Moskva "Qazaxıstan əməliyyatı" ilə həm də bütün qərbə aniden istənilən addımı ata biləcəyinin anonsunu verdi. Qərbdə V.Putindən "üyüdənlərin" sayı daha da çoxaldı bu addımla.

Bəs V.Putin KTMT-nin ordusunu Qazaxıstana yeritməklə nəyə nail oldu, hansı ismarıcları verdi?-müəmmalar və qaranlıq qalan həqiqətlər. Görünən tək həqiqət odur ki, "Qazax əməliyyatından" qazanan tək V.Putin özüdür, başqa heç kim. V.Putin kimi cəzalandırdı? Türkdilli ölkələrə meyil edən və yaxud Qazaxıstanda rus dilini ikinci dövlət dili statusundan məhrum edən N.Nazarbayevimi?

Yoxsa Moskva bu Orta Asiya nəhəngində ikinci rus dövlətini yaratmağa çalışır, burada da yeni Qarabağ, yeni Osetiya, yeni Donetsk yaratmağa qərar verib? - hər şeyi zaman göstərəcək. Amma görünən odur ki, V.Putin düyməni basıb. Planı nədir, - yəqin yaxın aylarda zaman göstərəcək hər şeyi.

"2022-ci ilin "Şuşa ili" elan olunması dünyaya bir mesajdır"

"Əvvəla, 2022-ci ilin "Şuşa ili" elan olunması Şuşanın əbədi və əzəli Azərbaycan torpağı olduğunu birmənalı olaraq bütün dünyaya bəyan edir". Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında politoloq Natiq Miri deyib.

Politoloq ikinci səbəb olaraq bildirib ki, Şuşa Azərbaycan üçün önəmli bir inzibati ərazi vahidindən başqa, həm də mədəni, mənəvi baxımdan önəmli bir məkandır: "Üçüncüsü isə 2022-ci ilin "Şuşa ili" elan olunması dolayısıyla Qarabağın Azərbaycan üzərində bir növ suverenliyini təmsil edir. Dünyanı bu bölgəyə diqqətini cəlb edir ki, bu ərazilərin, xüsusilə də bütövlükdə ermənilərin də yaşadığı Qarabağ ərazisinin məhz Azərbaycan torpaqları olduğunu bilavasitə təsdiq edir. Eyni zamanda bunun daxili iqtisadi məsələlərə də ciddi şəkildə aidiyyəti var. Şuşa ilinin elan olunması həm də dövlət səviyyəsində diqqətin Şuşaya

yönəlcəyini göstərir və bu şəhərin bərpa olunmasından tutmuş, yeni və ən müasir kurort şəhərləri səviyyəsinə gətiriləcəyini də özündə ehtiva edir. Mənə elə gəlir ki, bu kontekstdə həm də Qarabağın azad olunmuş ərazilərində də yeni salınan yaşayış məskənləri ilə bağlı işlərin intensivləşdiriləcəyini də göstərir. Düşünürəm ki, bu sərəncam həm iqtisadi, həm siyasi, həm də hərbi yönümlü mesajdır. Artıq bundan sonra Şuşa kimi xüsusi əhəmiyyəti olan ərazilərin yenidən işğal olunmasının üstündən birdəfəlik xətt çəkmiş olsun. Çünki, bilirsiniz ki, hələ də Şuşanın yenidən qaytarılacağı ilə bağlı Ermənistanın faşist ideologiyasına söykə

nən siyasi qüvvələrində bu cür revanşist iddialar səslənməkdədir. Təkcə Ermənistanda deyil, hətta Qarabağda mövcud olan separatçı rejimin tör-töküntülərinin açıqlamalarında da biz bunu müşahidə edirik. Ona görə də 2022-ci ilin "Şuşa ili" elan olunması onların gözüne batır böyük bir tikandır və bu, onlara birdəfəlik nəinki Şuşadan, bütövlükdə Qarabağdan gözlərinin yığılması ilə bağlı verilən bir mesajdır. "Şuşa ili"nin elan olunması Qarabağda gedən bütün bərpa və yeni yaşayış məskənlərinin salınması prosesində intensivliyə gətirəcək və düşünürəm ki, bu da çox əhəmiyyətlidir".

Rüqəyya Orucova

"Sosial şəbəkə həyatımızın bir parçasıdır. Biz həyatımızı sosial şəbəkələrsiz təsəvvür edə bilmirik. Artıq elə bir vəziyyət yaranıb ki, ailədə ata oğulla, ana qızla sosial şəbəkələr vasitəsilə ünsiyyət qurur. Bu baxımdan, sosial şəbəkələrdəki problemlərdən çıxış yolu tapmaq, problemlərin kökünə enmək hər birimizi narahat edir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Jurnalist Araşdırmalar Mərkəzinin sədri Seymur Verdizadə deyib.

Onun sözlərinə görə, son illər Azərbaycanda sosial şəbəkələr ucuzlaşaraq dəyərini itirib: "Mən bunu məsuliyyətlə deyirəm. Hətta bəzi ziyalılar, tanınmış mövqeyi olanlar bu günləri sosial şəbəkədən qaçmağa və məsafə saxlamağa çalışırlar. Sırf bu cür yersiz paylaşımlar buna səbəbdir".

Seymur Verdizadə sözlərinə belə davam edib: "Sosial şəbəkə kütləvi bir platformadır. Bu, elə onun adından bellidir. Artıq biz burada

"Ziyalılar sosial şəbəkələrdən bu səbəblərə görə qaçır"

peşəkarlıq tələb edə bilmərik. Çünki buradakı insanın biri jurnalist, biri müəllim, biri həkimdir və hətta ələ

var ki, düzgün yazı belə yazı bilmir".

Ayşən Vəli

Azərbaycan sivil, demokratik inkişaf yolu seçib

Prezident İlham Əliyev : "Bizim sözümüz imzamız qədər qiymətlidir"

Qədim yunan filosofu Demokrit həmvətənlərini inandırır ki, söz əməlin kölgəsidir. Yeni dediyin sözün qiyməti görəcəyin əməldən asılıdır. Əlbəttə, qədim yunanlının bu kəlamı aksiomdur, yeni isbatə ehtiyacı yoxdur.

İnsanlar da həmişə sözlə əməlin üst-üstə düşməsinə qiymət verir, sözünün arxasında dayanan şəxsiyyəti alqışlayır və dəstəkləyirlər. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev də ölkənin rəhbəri kimi fəaliyyəti ərzində xalqına verdiyi vədləri yerinə yetirmiş güclü siyasi lider olaraq hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olduğunu təsdiqləyir. Çünki xalqın Prezidenti olan İlham Əliyev hər bir azərbaycanlının rifahını daima yaxşılaşdırır, problemlərin həllini asanlaşdırır,

tərəqqiyə inkişafa və harmoniyaya səbəb olacaq addımlar atan güclü və müdrik lider kimi böyük xalqın etimadını qazanmışdır. Çünki Prezident İlham Əliyev hər zaman vurğulayır ki, dövlət siyasətinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Həyata keçirilən siyasi kurs, aparılan islahatlar, yeniliklər vətəndaşlarımızın sosial rifahının yüksəldilməsinə, onların həyat şəraitinin daha da yaxşılaşdırılmasına, sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə hesablanmışdır.

Elə yanvarın 13-də Prezident İlham Əliyev Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının "ACWA Power" şirkəti tərəfindən Azərbaycanda inşa ediləcək 240 MVt gücündə "Xızı-Abşeron" Külək Elektrik Stansiyasının Güllüstan sarayında keçirilən təməlqoyma mərasimində çıxışı zamanı sözünün imzamız qədər qiymətli və dəyərli olduğunu deyib: "Xarici investorlar yaxşı bilirlər ki, bizim sözümüz imzamız qədər qiymətlidir və dəyərlidir. Bu möhtəşəm Güllüstan sarayında 1994-cü ildə imzalanmış Əsrin müqaviləsi artıq uzun illərdə icra edilir və o müqavilədə bir söz, hətta bir vergül belə dəyişdirilməyib. Bütün digər müqavilələrə, böyük xarici şirkətlərlə imzalanmış müqavilələrə bizim münasibətimiz buna bənzərdir. Ona görə, Azərbaycana 10 milyardlarla dollar həcmində xarici sərmayə qoyulub. Bu sərmayə qoyuluşu davam edir. Xüsusilə dünyada hökm sürən maliyyə böhranı, eyni zamanda, pandemiya ilə bağlı iqtisadi fəallığın təbii olaraq azalması - bütün bunlar mənfi amillərdir. Amma buna baxmayaraq, qardaş ölkənin şirkəti Azərbaycana böyük həcmdə investisiya qoyuluşuna qərar verib, bu qərarı qəbul edib və bu gün biz Xızı rayonunda inşa ediləcək 240 meqavat gücündə külək elektrik stansiyasının təməlini qoyuruq".

zaman-zaman törpələn təxribatlar da onu göstərir ki, Ermənistan hələ də konkret mövqe nümayiş etdirə bilmir". Cənab Prezident bu fikirləri səsləndirməklə bir daha Azərbaycanın mövqeyini ortaya qoydu".

Deputat fikirlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, Vətən müharibəsi bitdikdən sonra da Azərbaycan bölgədə sülhü və əmin-amanlığı təmin etmək, ordumuzun müasir silahlarla təmin olunması üçün yeni kontraktlar imzalayır: "Yeni komanda, hərbi hissələri yaradılır. Əlbəttə ki, Azərbaycan öz hərbi potensialını gücləndirmək üçün dövlət büdcəsində hərbi xərclərin məbləğini bir az daha artırmaqla sadəcə öz hərbi gücünü, qüdrətini möhkəmləndirir və bu da yalnız bölgədə sülhə və əmin-amanlığa xidmət edəcək bir amildir".

Arzu Qurbanzadə

"Ermənistanda gələcəklə bağlı hər hansı bir aydın təsəvvür yoxdur"

“Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev yerli media nümayəndələrinə müsahibə verdi. Ölkəmizin 2021-ci ildə həm daxili, həm də xarici siyasətdə apardığı tədbirlər, əldə etdiyimiz uğurlar, regional beynəlxalq münasibətlər və digər bir sıra məsələlərə toxunuldu.

Əlbəttə ki, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında hazırkı vəziyyət bir daha cənab Prezident tərəfindən təhlil edildi". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Cavid Osmanov deyib. Onun sözlərinə görə, Prezident qeyd etdi ki, məhz Azərbaycanın mövqeyi hər zaman aydın olub: "Cənab Prezidentin müsahibəsində məhz hər iki ölkənin bir-birinin ərazi bütövlüyünü tanıması, hər iki ölkə tərəfindən sərhədlərin delimitasiyası və

demarkasiyasının başlanması, kommunikasiyaların dərhal açılmasına start verilməsi, sülh müqaviləsinin imzalanması məsələlərini masaya qoydu. Amma Ermənistanda gələcəklə bağlı hər hansı bir aydın təsəvvür yoxdur. Cənab Prezident vurğuladı ki, Ermənistan tərəfi müharibə bitdikdən sonra dəfələrlə təxribatlar törədib: "Ermənistanda revanşist meyillər, revanşist ritorika, düşüncə ilə çıxış edənlər var. Ermənistan tərəfindən

Əlbəttə, Prezident İlham Əliyevin 18 illik prezidentliyinin əsas məqsədi xalqa ləyaqətlə xidmət etmək, hər bir azərbaycanlının Prezidenti olmaq, dövlətçiliyimizi bütün gücü ilə möhkəmləndirməkdir. Əminliklə demək olar ki, Azərbaycanın bütün sahələrdə əldə etdiyi bu misilsiz nailiyyətlər ümummilli lider Heydər Əliyev siyasətinin tən-tənəsi, ulu öndərin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin xalqına olan sonsuz sevgisinin təcəssümüdür.

Xalqı ona görə cənab Prezidentini sevir ki, o, son 18 il ərzində ölkəmizi uca zirvələrə yüksəltməkdədir. Xalqı ona görə Prezidentini sevir ki, o, heç bir vaxt hər hansı böyük dövlət və ya beynəlxalq təşkilatın diktəsi ilə deyil, məhz lideri olduğu çoxmillətli və çoxkonfessiyalı Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarından irəli gələn müstəqil siyasətin müəlifidir. Həmin siyasətin tən-tənəsi Azərbaycanın siyasi sabitliyində, iqtisadi gücündə, sosial rifahında, güclü ordusunda və uğurlu xarici siyasətində öz təsdiqini tapır. 2018-ci il 11 aprel Prezident seçkilərindən sonra bəyan etdiyi və tətbiqinə başladığı genişmiqyaslı və hərtərəfli islahatlar kursu sayəsində Azərbaycanın siması büsbütün dəyişməkdədir. Müasir, sivil, demokratik inkişaf yolunu seçmiş Azərbaycanın səsi dünya meridianlarında daha ucadan eşidilməkdədir. Heç bir fors-major vəziyyət arxasında xalqının dayandığı Prezident İlham Əliyevin hadisə və proseslərə prinsipial və qətiyyətli yanaşma tərzinə, preventiv, profilaktik, ardıcıl və sistemli qərar qəbul etmə məharətinə və sarsılmaz iradəsinə təsir edə bilməz. Bu həqiqət bütün dünya dövlətlərini öz əsarətinə almış COVID-19 pandemiyası ilə global mübarizə şəraitində tam cəlbəpəşliyi ilə özünü büruzə verdi. Prezident İlham Əliyevin COVID-19 pandemiyasına qarşı 3 istiqamətdə (əhəlinin həyatı və sağlamlığının qorunması; əhəlinin sosial müdafiəsinin təmin olunması; iqtisadi fəallığın inkişaf etdirilməsi) müəyyən etdiyi mübarizə strategiyası sayəsində Azərbaycan bu ümumi bəlanın doğurduğu itkiləri minimuma endirməyi bacaran dövlətlər sırasında. Bu həqiqət Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının rəhbərliyi səviyyəsində bir neçə dəfə etiraf olunmuş

və Azərbaycan bu baxımdan nümunəvi dövlətlər sırasında qeyd edilmişdir. Azərbaycanın pandemiya qarşı mübarizə tədbirləri bir çox dövlətlər tərəfindən model olaraq seçilmiş və təkrar olunmaqdadır.

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2020-ci ilin aprel ayında Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının, may ayında isə Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin Təmas qrupunun videoformatda keçirilən Zirvə görüşləri məhz milli, regional və global səviyyələrdə pandemiya qarşı səylərin birləşdirilməsi, bu sahədə təcrübə mübadiləsi məsələlərini özündə ehtiva etmişdir. Sonuncu tədbirdə dövlətimizin rəhbəri global təhdid mənbəyinə-COVID-19 pandemiyasına qarşı beynəlxalq səviyyədə səylərin birləşdirilməsi və gücləndirilməsi mənafeyinə xidmət edən unikal təşəbbüslə - BMT Baş Məclisinin xüsusi sessiyasının çağırılması təklifi ilə çıxışı və Qoşulmama Hərəkatının 120 üzvü ilə yanaşı, Avropa İttifaqının, Asianın, Afrikanın və Latin Amerikasının da aparıcı dövlətlərinin bu təşəbbüsü dəstəkləməsi, məhz dövlət başçımıza, Azərbaycan dövlətinə, verdiyi sözlə imzası qədər dəyərli olduğunu göstərməkdir. Çünki Prezident İlham Əliyev alternativsiz bir lider olaraq cəmiyyətdə qəbul olunduğu üçün məhz buna görə də 2008-ci, 2013-cü və 2018-ci illərdə keçirilən prezident seçkilərində də İlham Əliyev yenidən inamlı qələbə qazandı. Son 18 ilin ümumi yekunlarına nəzər salsaq iqtisadi, siyasi, sosial sferada çox böyük irəliləyişlərə nail olduğumuzu görürük. Ötən 18 ildə ölkə iqtisadiyyatı 3,2 dəfə artıb, yoxsulluq 49 faizdən təxminən 5 faizə enib, 2 milyondan çox yeni iş yerləri yaradılıb, eməklərlər, pensiyalar dəfələrlə artırılıb. Əhəlinin sosial rifah halının gücləndirilməsi məqsədilə sonuncu verilən sərəncamlar da mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Bir sözlə, sözü ilə əməli üst-üstə düşən, imzası qədər dəyərli olan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin dediyi kimi: "Bizim sözümüz imzamız qədər keçərlidir, keçərliliyi qədər həm də dəyərlidir". Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev imzası Azərbaycan xalqının parlaq gələcəyinin, Azərbaycan dövlətinin yüksəlişinin ifadəsidir.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

"Bakı və Ankaranın əsəbi reaksiyasını görməmişəm"

Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) sülhməramlı kontingentinin Qazaxıstana yeridilməsi ilə bağlı Bakı və Ankaranın əsəbi reaksiyasını görməmişəm. SİA xəbər verir ki, bu barədə Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov ötən ilin yekunlarına dair illik mətbuat konfransında bildirib.

Erməni jurnalistin yanvarın 11-də Ermənistan-Azərbaycan sərhədində, Kəlbəcər istiqamətində baş verənlərin Ermənistan hərbiçilərinin KTMT çərçivəsində Qazaxıstana göndərilməsi ilə əlaqəli olmasına dair təxribatçı sualına Rusiya XİN başçısı belə cavab verib: "Nə Bakının, nə də Ankaranın KTMT kontingenti ilə bağlı əsəbi reaksiyasını görmüşəm. Bu ölkələrin rəsmi şəxslərinin əsəbi reaksiyasını görməmişəm. Ancaq Ərdoğanın (Türkiyə Prezidenti) müşavirlərindən birinin KTMT-ni dəvət etdiyinə görə Qazaxıstanın hərəkətlərini pislədiyibaredə məlumat var. Bu barədə Türkiyədən olan həmkarlarımıza bildirmişik".

Azərbaycan-Türkiyə: təkrar olunan QARDASLIQ TARIXİ!

Dünya tarixində bəlkə də bir-birləri ilə yaxın dostluq münasibətləri olan dövlətlər az deyil, lakin bu dövlətlərin içində ikisi var ki, onların əzəli-əbədi qardaşlıq bağları bütövlükdə bəşəriyyətə olan bariz nümunə, etalon olaraq göstərilə bilər - bu, Azərbaycan və Türkiyə dövlətləridir. Bəşəri tariximizin dərin köklərinə, təməllərinə söykənən bu iki qardaş ölkələr daha hansı sınaqlardan, burulğandan çıxmayıb ki... Ancaq hər şeyə rəğmən, ayaqda dayanaraq küreklerini bir-birinə söykəyiblər, çətinliklərə sinə gəriliblər və bu gün regionun aparıcı dövlətləri olaraq həm də söz sahibidirlər. Tariximiz də məhz bu gerçəkliyi izhar edir.

"Bir millət, iki dövlət" doktrinası qarşılıqlı münasibətlərimizin lokomotividir

Çanaqqalada, Geliboluda çiyin-çiyinə uyuyan qardaş şəhidlər

Azərbaycan ilə Türkiyə xalqları arasında qardaşlıq əlaqələrinin daha dərin və tarixi inkişaf mərhələsi ötən əsrin əvvəllərinə təsadüf edir. Birinci Dünya müharibəsinin başlanması, həmçinin çar Rusiyasının parçalanması nəticəsində ortaya çıxan şərait xalqlarımızın bir-birinə yaxından dəstək olması zərurətini yaratdı. Dünyanın hər tarixinə dərin izlər buraxmış və qəhrəmanlıqlardan doğmuş zəfər təcəssümü kimi qiymətləndirilən Çanaqqala döyüşlərində türklərlə yanaşı, azərbaycanlılar da işğalçı güclərə qarşı döyüşlərdə şücaətlər göstərdilər, şəhid oldular. Bu gün həmin şəhidlər Çanaqqala şəhidliyində çiyin-çiyinə uyuyurlar.

Eyni zamanda, Balkan savaşlarında, Türkiyənin İstiqlal mücahiləsində də yüzlərlə azərbaycanlı

qardaş yardımına getmiş və döyüşərək müqəddəs əmal uğrunda canlarından keçmişlər. Çanaqqalada olduğu kimi, Geliboludakı türk şəhidliyi məzarlıqlarında da azərbaycanlılara aid qəbirlər türk zəfərlərində bizim də izimizin olmasını tarixi faktları ilə təsdiqləyir.

Bakı şəhidliyi, qardaşlıq məzarlığı, qürur abidəsi!

Bütün bunların müqabilində Türkiyə də heç vaxt Azərbaycanı qardaşlarından öz yardımlarını, dəstəklərini köməklərini əsirgəməyib. 1918-ci ildə Nuru paşanın rəhbərliyi ilə Azərbaycana gələn türk əsgərləri burada böyük qəhrəmanlıq tarixi yazıblar. Müstəqil, demokratik Azərbaycan dövlətinin qurulması yönündə başladılan mübarizədə qeydə alınan tarixi faktlar da qeyd olunanları təsdiq edir. Məhz Nuru paşanın ordusunun gəlişi ilə erməni-rus birləşmələrinin

günahsız azərbaycanlıları qətlə yetirməsinin qarşısı alındı. Həmin vaxt Azərbaycanı erməni daşnakları və rus bolşeviklərinin işğalından qurtarmaq, insanlarımızın kütləvi soyqırımının qarşısını almaq üçün xeyli sayda türk əsgəri şəhid oldular. Lakin qədirbilən Azərbaycan xalqı türk şəhidlərinin yatdığı məzarlığı müqəddəs ocaq kimi qoruyub saxlayıb. 1918-ci ildə Bakını işğaldan azad edən türk əsgərinə qoyulan abidənin, məhz Azərbaycanın qürur yeri olan Şəhidlər xiyabanında ucaldılması Türkiyə və Azərbaycan xalqlarının hər zaman birlikdə olduqlarının daha bir təsdiqidir.

Düzdür, sonrakı illərdə, yeni SSRİ-nin yaranmasından sonra bu tarixi bizlərə unudurmağa çalışdılar, lakin bütün bu çətinliklərə rəğmən, istər Azərbaycanda, istərsə də Türkiyədə yaşayan xalqlarımız bu sevgilərini qəlblərində davam etdirdilər, yaşatdılar, çünki bilirdilər ki, tarix bir daha təkrar olunaçaq!

Böyük Mustafa Kamal Paşa Atatürkdən Ulu Öndər Heydər Əliyevə qədər uzanan tarixi missiya

Və həmin tarix təkrar olundu - XX əsrdə Azərbaycan xalqı ikinci dəfə müstəqillik qazandıqdan, suveren dövlət qurduqdan sonra bu müstəqilliyi tanıyan ilk dövlət məhz Türkiyə oldu. Türk xalqının Atasını, Böyük Mustafa Kamal Paşa Atatürkün "Azərbaycanın kədərli kədərimiz, sevinci sevincimizdir" kəlamından güc alan rəsmi Ankara qardaş Bakıya hər cür mənəvi və əməli dəstək verməyə başladı. Hətta belə də ifadə edə bilərik. Bütün bunlar Atatürkdən Heydər Əliyevə qədər uzanan missiyanın əsas hissələri idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdışından və yenidən itirilmək təhlükəsi ilə üzləşən dövlətimizi xilas etməsindən sonra ölkəmizdə reallaşdırılan siyasət qardaş

dövlətlərin münasibətlərində "Bir millət, iki dövlət" mərhələsinin əsasını qoymağa başladı.

Ancaq daha bir mühüm tarixi və şərəfli faktı da xatırlatmaq vacibdir-Türkiyənin blokadada olan Naxçıvan xalqına nəfəs verməsi, "Ümid körpüsünü" açması reallığı! Bu reallıq dillərdə əzbər olan bir dastana çevrildi. Tarixi missiya da məhz bunlara söykənirdi.

Süleyman Dəmirəl: "Biz dünyanın Azərbaycan haqqında həqiqətləri bilməsi üçün özümüzə asılı olan hər şeyi edirik və edəcəyik"

Dili, dini, ruhu bir olan iki xalqın bir-birinə qovuşması, yurddan-yurda, könüldən-könülə körpü salınması və ağır blokada vəziyyətində olan Naxçıvanın nəfəs alması, mənfur düşmən önündə əyilməməsi üçün atılan bu addım da qardaşlıq tariximizə qızıl hərflərlə yazılıb.

Həmin tədbirdə Türkiyənin o zamankı Baş naziri Süleyman Dəmirəl dünyanın diqqətini Türkiyə ilə Azərbaycan birliyinin sarsılmazlığına yönəldərək bu tarixi kəlamları səsləndirmişdi: "Azərbaycan özünün ədalətli mübarizəsində tək deyil. Biz dünyanın Azərbaycan haqqında həqiqətləri bilməsi üçün özümüzdən asılı olan hər şeyi edirik və edəcəyik. Sizi əmin etmək istəyirəm ki, Türkiyə həmişə Azərbaycanla birlikdə olmuşdur və olacaq. Biz kədər və sevinci birlikdə bölüşəcəyik".

Ulu Öndər Heydər Əliyev: "70 ildən artıq idi ki, bu günü gözləyirdik və arzularımız həyata keçdi"

Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev isə öz çıxışında xalqlarımız arasında uzun illər davam edən həsrət və intizarın sona çatma-

Rəcəb Tayyib Ərdoğan: "Azərbaycanlı qardaşlarımızın sevinci bizim də sevincimizdir"

Artıq qardaşlıq bağlarımız həm də rəsmi hərbi-strateji məqsədlər yönündə möhkəmləndirilir və həm də belə nəticəyə gəlməyə zəmin yaradır ki, bundan sonra tərəflərə qarşı istənilən arzu edilməz, yaxud fərqli münasibət nümayiş olunarsa, qarşısında iki qardaşı - Azərbaycanla Türkiyəni görəcəkdir.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Bəyannamənin imzalanması mərasimində bu sözlərini ifadə etmişdir: "Şuşa zəfərini təbrik edirəm. Azərbaycanlı qardaşlarımızın sevinci bizim də sevincimizdir. Şuşanın qurtuluşu işğal altında qalan digər torpaqların da azad ediləcəyinin yaxın olduğunu göstərir".

sına işarə etmişdi: "Bu gün arzu və ümidlərimizin körpüsü açılır. 70 ildən artıq idi ki, bu günü gözləyirdik və arzularımız həyata keçdi". Həmin dövrdə Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri olan, ulu öndər Heydər Əliyev imzaladığı qərarla Sədərək-Dilucu körpüsünü Türkiyə Cümhuriyyəti ilə Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında rəsmi sərhəd keçid qapısı elan etmişdir.

Türkiyədə güclü zəlzələnin baş verdiyi 1999-cu ildə Heydər Əliyev qardaş ölkəyə etdiyi səfər zamanı bəyan etmişdir ki, 17 avqust zəlzələsi Türkiyə üçün, eyni zamanda, Azərbaycan üçün böyük bir fəlakət, faciə gətirdi. "Həqiqətən, tarixdə az görünən zəlzələlərdən biri burada - Türkiyədə, Kocaelidə, İzmitdə, bu bölgədə baş verdi. Bu fəlakət, faciə türk xalqını nə qədər iztirab saldısa, Azərbaycan xalqını da bir o qədər iztirab saldı. Siz nə qədər dərdə, qəmə, qüssəyə qapandınsa, o qədər də biz dərdə, qəmə, qüssəyə qapandırıq. Çünki bizim xalqlarımız qardaşdır, dostdur, bir kökə, bir mədəniyyətə, bir dilə, bir dinə mənsub olan millətlərdir. Biz bir millətik".

Məhz həmin günlər, demək olar ki, bütün Azərbaycan xalqı qardaş Türkiyədə zəlzələdən zərər çəkənlərə yardım etmək üçün ayağa qalxdı.

Mənəvi dəstək qardaşlıqdan tarixi Şuşa Bəyannaməsinə

2020-ci ilin payızında 44 günlük Vətən müharibəsində qardaş Türkiyənin Azərbaycana göstərdiyi mənəvi dəstəyi də unutmaq əlbəttə ki, mümkün deyil. Müzəffər Silahlı Qüvvələrimizin zəfər yürüşünün hər dəqiqəsini Türkiyə bizimlə birlikdə yaşadı, türkiyə xalqı bizimlə monolit həmrəylik nümayiş etdirdi. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan və hökumət nazirləri ilk gündən Azərbaycanı sona qədər dəstəkləyəcəklərini bildirdilər və biz bu dəstəyi anbaan hiss etdik. Bizə verilən mənəvi dəstək qardaşlığın gerçək təzahürünün göstəricisi kimi tarixə yazıldı və növbəti taxiri salnamənin - Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması ilə təsdiqini tapmış oldu.

Bakıda keçirilən Zəfər paradında iki qardaş ölkənin dövlət başçıları çiyin-çiyinə hərbi tədbiri qəbul etmələri isə dünyaya bənzərsiz birlik, müttəşəkkillik nümunəsini sergiləmiş oldu.

O cümlədən, qeyd etmək yerinə düşərdi ki, Türk Dövlətləri Şurası çərçivəsində də mövcud olan qardaşlıq bağları həm də Böyük Türk Dünyasının - Turan ideyasının ideyadan realığa çevirilməsi faktorunu önə sürür. Daha dəqiq desək, bu gün Qafqazı və Asiyani cəmləşdirən türkdilli dövlətlərin bir çətir altında birləşmələri mümkünüyü elə də uzaqda deyil.

Prezident İlham Əliyev: "Türkiyə ilə çiyin-çiyinə bir yerdə irəliləməyimiz böyük məmnunluq doğurur"

Artıq iki dövlətin diplomatik əlaqələr qurmasının 30-cu ildönümünü yaşayırıq və bu münasibətlə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanə məktub ünvanlayıb.

Məktubda vurğulanır ki, 1992-ci il yanvarın 14-də qardaş Türkiyə ilə diplomatik əlaqələrin yaradılması Azərbaycan Respublikasının tarixində əlamətdar hadisə olmuşdur. XX əsrdə ikinci dəfə müstəqilliyə qovuşmuş Azərbaycanın ilk olaraq Türkiyə tərəfindən tanınması və sonra da diplomatik münasibətlərin qurulması əsl qardaşlıq və həmrəylik nümunəsi kimi xalqımızın milli yaddaşına əbədi olaraq həkk olunmuşdur. Dövlətimizin başçısı məktubunda, həmçinin bildirib: "Böyük fərh hissi ilə qeyd etmək istəyirəm ki, ötən dövr ərzində Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri möhtəşəm inkişaf yolu keçmişdir. Ölkələrimiz tarixi sınaqlardan şərəflə və başıuca çıxaraq "Bir millət iki dövlət" şüarının ruhuna sadiqliyini təsdiq etmiş, onu yaşatmışdır. Xalqlarımızın əsrlərdən-əsrlərə keçən birliyi, qardaşlığı və dostluğu kimi möhkəm təməllər üzərində qurulmuş dövlətlərarası münasibətlərimiz bu gün özünün ən yüksək səviyyəsindədir. Qardaş ölkələrimizin istər siyasi, iqtisadi, ticari, mədəni, enerji, hərbi, texnoloji və digər sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı, istərsə də beynəlxalq təsisatlar çər-

çivəsində uğurlu iş birliyi bizi sevindirir. Gerçəkləşdirdiyimiz nəhəng enerji, nəqliyyat, infrastruktur layihələri ortaq təşəbbüslərimizin və birgə səylərimizin real təntənəsidir. İkitərəfli əməkdaşlıq zəminində əldə etdiyimiz misilsiz nailiyyətlər ölkələrimizin tərəqqisinə, xalqlarımızın rifahına, regionumuzda əmin-amanlığın və sabitliyin bərqərar olmasına töhfə verir".

Qeyd edilir ki, keçən ilin iyununda bütün Türk dünyasının qədim mədəniyyət mərkəzi olan Şuşa şəhərində müttəfiqlik münasibətləri haqqında Bəyannamənin imzalanmasını sarsılmaz birliymizi bir daha təsdiq edən mühüm tarixi addım kimi qiymətləndirən Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, bu sənəd Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin inkişafının konseptual istiqamətlərini müəyyən edərək, gələcək müştərek müvəffəqiyyətlərimizə yol açan yeni mərhələnin əsası qoyub.

"Dünyada bərabəri olmayan, dostluq və qardaşlığın ən gözəl nümunəsi olan Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin, müttəfiqliyinin inkişafı və möhkəmlənməsində Sizin xidmətləriniz əvəzsizdir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi ilə bağlı hər zaman ortaya qoyduğunuz qəti və birmənalı mövqe, haqq işimizə verdiyiniz tərəddüdsüz dəstək bizi daim ruhlandırır və əlavə güc verirdi. Azərbaycan xalqı 44 günlük Vətən müharibəsinin ilk saatlarından son dəqiqələrinə qədər şəxsən Sizin, Tür-

kiyə Respublikasının, qardaş xalqınızın nümayiş etdirdiyi mənəvi dəstəyi, həmrəyliyi heç zaman unutmayaq. Bu gün də işğaldan azad edilmiş torpaqların əsaslı yenidənqurulması və bərpası işlərində Türkiyə ilə çiyin-çiyinə bir yerdə irəliləməyimiz böyük məmnunluq doğurur. Biz də öz növbəmizdə hər zaman bütün məsələlərdə qardaş Türkiyənin yanında olmağa davam edəcəyik.

Əminəm ki, bu günün reallığı və xalqlarımızın qürur mənbəyi olan nümunəvi Azərbaycan-Türkiyə birliyi və qardaşlığı gələcək nəsillərə strateji yol xəritəsi, əbədi və sarsılmaz miras olaraq qalacaqdır", - deyə Prezident İlham Əliyev vurğulayıb.

Bu əlamətdar tarixi ildönümü münasibətilə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanı bir daha səmimiyyətlə təbrik edən dövlətimizin başçısı ona möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, qardaş Türkiyə xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıb.

Beləliklə, rəsmi diplomatik münasibətlərimizin 30-cu ildönümünü tamamiləyaraq qarşıdan növbəti onilliklərə doğru inamla irəliləmək növbəsi gəlir və əslində, bir əsrdən çox tarixi zamanlara söykənən əbədi qardaşlıq tellərinin qırılmaz, sarsılmaz möhkəmliyə sahib olması isə bizlərin gələcəyə daha böyük inamla baxmağımıza kifayət qədər zəminlər yaradır. Bu zəminlərin bir hissəsi isə artıq gerçəklidir!

Rövşən RƏSULOĞ

Sarıqamış hərəkəti. Həmin hadisədən bizi 107 illik zaman ayırır. Bir əsr, yeddi il. Qısa bir tarix deyil. Yaddaşlarda, salnamələrdə iz salan və zaman-zaman xatırlanan tarixdir. İnsanın düşüncəsinə, silinməz, daş yaddaşlara sarsıdıcı olay kimi həkk olunan bu hərəkət minlərlə insanın həyatına son qoydu. 90 mindən çox əsgərin donub şaxtalı çöllərdə buz adama çevrilməsi bir dastandır. Bəzən insan əqli, belə bir hadisənin tarixdə yaşamasına inana bilmir, tarix isə həqiqəti yazır.

Tarixin yazıya aldığı acı və tükürpədi səhifələri vərəqlənir. Rusiya imperiyası ilə Osmanlı imperiyası arasında 1914-cü il dekabr ayından 1915-ci il yanvar ayına qədər Sarıqamış bölgəsində baş verən hərbi münaqişə tarixin yeni səhifəsinə yazıldı. Tarixi mənbələrdən məlumdur ki, Birinci Dünya Müharibəsində Türkiyənin düşdüyü vəzi-

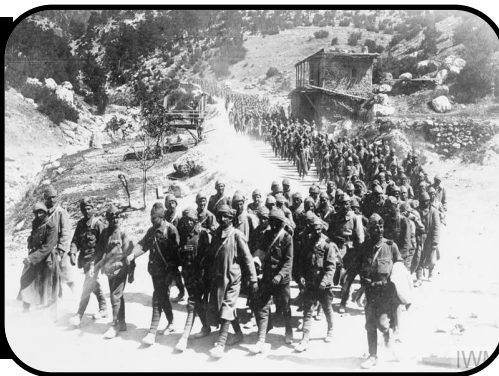
gər qaldırılmıyacaq". 125 minə yaxın əsgər və zabıtdən ibarət isti paltarsız, təminatı, zəif silahlanmış ordunun arasında yüzlərlə azərbaycanlı könüllü də var idi. Canı bir, qanı bir qardaşlarına köməyə getmişdilər. Tarixçilər bu mənzərəni belə ifadə edirdilər: "Altı əsrlik qoca Osmanlı ölüm növbəsində idi". Ruslar vaxt itirmədən Qafqaz cəbhəsi-

məktub və xatirələri tük ürpədir, ürək göynədir. Petroviç Moskvaya göndərdiyi teleqramda yazır: "Onları təslim ala bilmədim, çünki əsir alınması heç kimsə yoxdur. Onlar bizdən əvvəl öz Allahlarına təslim olmuşdular". Sarıqamış hərəkəti bir qəhrəmanlıq dastanına çevrildi. Bu tarixi savaş dünya tarixində baş verənlərin heç biri ilə müqayisə belə olunmur.

Tarixin Sarıqamış uğursuzluğundan sonra Türkiyənin şərq hissəsi rus ordusunun işğalına, Qars və Ərzurum əhalisi isə rus və ermənilərin kütləvi qırğınına məruz qaldı. 1916-cı ilin fevralında Ərzurum, martda İsfahan, aprelə Trabzon, mayda Xoy və Dilman, iyunda Ərzincan, avqustda isə Mus rus ordusu və erməni terrorçu

90 mindən çox mehmecik şaxtalı çöllərdə donub buz adama çevrildi

yətdən yararlanan Rusiya Osmanlıya müharibə elan edir. Cənub-Şərqi Anadolunun azad olunması üçün Osmanlı dövləti yeni - 9-cu Qafqaz cəbhəsini yaratmalı oldu. Hərbi nazir Ənvər Paşanın hazırladığı plana əsasən, Sarıqamışa iki istiqamətdən - Sarıqamış və Allahuekbər dağlarından hücum edərək Qafqazda rus qoşunlarına zərbə endirməli idi. 1915-ci ilin əvvəllərində "Turan fətehi", "Sarıqamış fətehi" olmaq arzusu ilə alışıb-yanan Ənvər paşa qışın həddən artıq soyuq olmasını, əsgərlərin isti paltar və ərzaqla yaxşı təmin olunmamasını nəzərə almadan Qafqazda hərbi əməliyyatların başlamasına əmr verir. Vəziyyət elə bir vaxta təsadüf edir ki, Osmanlı ordusuna ərzaq, döyüş sursatı və pal-paltar gətirən gəmiləri çar ordusu Qara dənizin sularında batırır. Əlbəttə ki, vəziyyətin son dərəcə ağır olduğunu gören tədbirlər və güclü sərkərdə istəfada olan Hasan İzzət paşa tələbəsi - 34 yaşlı Ənvər paşaya əl saxlamağı, bir az gözləməyi məsləhət görür: "Qara qışın ən sərt çağıdır. İndi hərəkət etmək göz görsə faciəyə gətirəcək. Qış şiddətini azaltsın, yollar açılsın, biz də hazırlığımızı bir az artıraraq, ondan sonra düşməne həddini bildirərik". Lakin Ənvər paşa razılaşmır. Tamamən qarlı qapalı, çox yüksək dağlıq və yolsuz bir ərazidə, o günün şərtləri ilə qış təchizatından məhrum piyada üçün bu yürüş çox riskli idi. Amma Ənvər Paşanın ruslara olan sonsuz nifrəti onun bu böyük riski nəzərə almasına mane oldu. Beləcə, həm silah-sursat, həm də təchizat və qida baxımından mövcud problemlərə baxmayaraq, Ənvər paşa 125 min əsgərə "irəli" əmri verir.

"ALTİ ƏSR LİK QOCA OSMANLI ÖLÜM NÖVBƏSİNDƏ İDİ"

Mənfi 40 dərəcə şaxta türklərə düşməndən daha betər qənim kəsilir. Gündüz başlayan yürüşdə əsgərlərin yumşalan çarqları gecə donmağa, bir qəlib kimi ayaqlarını sıxmağa başlayır. Addım atmaq imkansız olur. Əsgərlər donmamaq üçün olduqları yerdə hoppanıb-düşməyə başlayırlar, ancaq şaxta bütün vücutlarını sarır. Ənvər paşanın növbəti əmri gəlir: "Yıxılıb qalan əs-

ni açıq və Qərbi Anadolu torpaqlarına girirlər. Avropa və Asyanın bir çox ölkələrinə səpələnmiş Osmanlı ordusu ingilis, fransız, yunan və rus hücumları qarşısında duruş getirə bilmirdi. Hər gün sayı azalırdı. Hərəkət planına görə, 9-cu ordu Sarıqamış dağlarını, 10-cu ordu isə Allahuekbər dağlarını aşaraq, rusları Sarıqamışda mühasirəyə almalı idi.

"MƏN QƏLBƏN SAVAŞDIM VƏ PEŞMAN OLMADAN ÖLÜRƏM"

Tarixin səhifələrində göstərilir ki, ruslar yanvarın 4-də qəti hücumla keçdilər. Türk ordusu özündən 8 qat güclü düşmənlə qarın-çovğunun altında üz-üzə idi. Gözlənən yardım da gəlməmişdi. Ənvər paşa vəziyyətin nə qədər ağır olduğunu gördükdən sonra vəsiyyət yazır: "İndiyə qədər əsgər və zabıtlərimiz qüsuruz savaşıdılar, bir çox manevr etdilər. İndi isə 11-ci kolordunu və süvari dəstəsini gözləyirəm. Gəlir və yetişərsə düşməni pozacağam. Gəlməyə düşməni zəifləmiş hissəməiz hücum edər, ordumuz məhv olar. Mən vəzifəmi yaptığımı sanıram. Məğlub olmayın, düşmənlə sona qədər savaşın, hər halda sonunda müvəffəq olacağınız. Mən qəlbən savaşdım və peşman olmadan ölürəm. Yaşasın dinim, Vətənim, padişahım!"

1915-ci ilin yanvarı idi. Yaşam dövründə zəfərləri qədər faciələri də çox olan Osmanlı dövləti tarixinin bu günündə səhifəsinə tayı-bərabəri olmayan, tükürpədi faciə yazdı. Sarıqamışda 90 mindən çox mehmecik donub şaxtalı çöllərdə buz adamlara çevrildi. Soyuqdan bir-birinə sarılanlar elə bu vəziyyətdə ölmüşdülər. Türk qanına susamış işğalçı yadellilər bu savaşda bir qurşun belə işlətmədən istəklərinə nail olmuşdular. Mənbələrdə göstərilir ki, ingilis generalı Vavel Sarıqamış süqutundan sonra yazırdı: "Türk ordusu, dünyanın heç bir ordusunun yerindən təpənməyəcəyi şərtlər altında müharibə edən ordudur. Bir nəfər belə ordusuna, vətəninə arxa çevirmədi".

Sarıqamışdakı rus ordu generalı Petroviç isə xatirələrində bu mənzərədən dəhşətə gəldiyini yazırdı. Tədqiqatçılar yazır ki, rus generalının son illər üzə çıxarılan

dəstələri tərəfindən işğal edildi. Ruslara arxalanan ermənilər türk-müsəlman kəndlərinə hücum edərək, əhalini qılıncdan keçirdilər. Sarıqamış məğlubiyyəti Türkiyə ilə bərabər Azərbaycanın da məğlubiyyətinə səbəb oldu. Ruslara arxalanan ermənilər türk-müsəlman kəndlərinə hücum edərək, əhalini qılıncdan keçirdilər. Bu uğursuzluqdan güclənən erməni terrorçuları Azərbaycana üz tutdular, elimizi kənd-kənd, oba-oba yandırır külə döndərdilər. Ən dəhşətli isə budur ki, işğal olunmuş türk torpaqlarında, Anadolunun şərqində Ermənistan dövləti yaradıldı. Sarıqamış savaşında əsir götürülən minlərlə türk əsgərini Rusiya Cənubi Qafqaza gətirərək, o vaxt "Cəhennəm adası" adlandırılan Nargində yerləşdirdi.

Sarıqamış hərəkətində 90 min adam şəhid oldu. Təxminən 5000 nəfər ruslara əsir düşür. Məlumat üçün bildirək ki, Sarıqamış Türkiyənin cənub-şərqində, Qars əyalətində yerləşən və o qədər də böyük olmayan bir qəsəbədir. Dağlıq ərazidə yerləşdiyindən buraların qışı çox şaxtalı keçir, ilin altı ayı qar olur, yayı isə qısa və sərin. Türkiyə bu əraziləri 1878-79-cu illərdə Balkan müharibəsində itirmişdi. O vaxtdan buralar 1920-ci ilə qədər çar Rusiyasının işğalı altında olub. Şanlı türk ordusu bütün çətinliklərə baxmayaraq, 1920-ci ildə Sarıqamış torpaqlarını düşməni işğalından əbədi azad edir. Bu gün Sarıqamış hərəkətindən 107 il ötür. Faciədən 107 il keçsə də, Sarıqamış şəhidlərinin xatirəsi Türkiyə xalqı tərəfindən dərin ehtiramla anılır. Belə ki, Türkiyədə Sarıqamış şəhidlərinin xatirəsini yad etmək üçün anim yürüşü keçirilib. Yürüşdə hökumət nümayəndələri, yerli hakimiyyət orqanlarının rəhbərləri, eləcə də ölkənin müxtəlif bölgələrindən gəlmiş ziyarətçilər iştirak ediblər. Təxminən on min nəfərlik izdiham Türkiyənin dövlət bayrağını dalğalandıraraq üç kilometr yürüş edib. Sonra yürüşçülər Yuxarı Sarıqamış Şəhidlər Xiyabanını ziyarət ediblər. Türkiyənin əsrarəngiz təbiətə malik Sarıqamış vilayətində indi geniş qış turizmi fəaliyyət göstərir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Elcin Bayramlı

Özünü qanundan üstün sayan məmurlar

Bəzi məmurların özbaşınalığı, qanundan kənar əməlləri haqda mediada mütamadi olaraq yazılır. Onların bəziləri sərt şəkildə cəzalandırılıb. Lakin hələ də belələri var - həm də elə də az deyillər. Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 12-də yerli televiziya kanallarına müsahibəsində bu məsələ ilə bağlı mövqeyini sərt şəkildə ortaya qoyub: "Heç kim qanundan üstün deyil, qanun qarşısında hamı bərabərdir, heç kimin əvvəlki xidmətləri nəzərə alınmayacaq".

Bu, artıq köhnə dövrün bitdiyinin, yeni dövrdə heç kimə güzəşt edilməyəcəyinin sərt anon-sudur və məmurları düzgün işləməyə vadar edən bəyanatdır. Prezident son illərdə dəfələrlə belə bəyanat verib və sərt xəbərdarlıq edib. Xəbərdarlığa məhəl qoymayan məmurlar isə sərt şəkildə cəzalandırılıb.

"Son illər ərzində göstərdiyimiz qətiyyət və sözə əməl arasında olan vəhdət, hesab edirəm ki, hər kəs üçün dərs olmalıdır. Çünki mən dəfələrlə dövlət məmurlarına həm rəsmi qaydada, həm də görüşlər zamanı, onları vəzifəyə təyin edərkən təlimat verirdim ki, korruptsiya ilə, rüşvətxorluqla ciddi mübarizə aparılmalıdır və əgər bu və ya digər məmur bu çirkəbə bulaşarsa, cəza çox sərt olacaq. Nəticə də onu göstərir - ən yüksək vəzifəli məmurlar bu gün istintaq qarşısında, məhkəmə qarşısında cavab verməli olublar və haqlı cəzalarını alıblar. Bir daha demək istəyirəm ki, heç kim bu məsuliyyətdən boyun qaçıra bilməz, heç kim qanundan üstün deyil, qanun qarşısında hamı bərabərdir, heç kimin əvvəlki xidmətləri nəzərə alınmayacaq. Bizim addımlarımız çox sərt olacaq, cəzalarımız da çox sərt olacaq".

Bundan sonra bu məsələdə daha sərt yanaşma olacağı aydındır. Dövlət rəhbəri məsələnin digər tərəfinə - mənəvi-psixoloji tərəfinə də toxunub: "Artıq 18 ildir ki, mən Prezident vəzifəsində işləyirəm və mənim təşəbbüslə çoxlu kadr dəyişikliyi edilib. Əfsuslar olsun, bəzi hallarda kadr dəyişikliyi vəziyyətin müsbətə doğru dəyişməsinə aparmır. Çünki yeni kadr təyin edilir, müəyyən müddət ərzində özünü verilmiş təlimatlara uyğun aparır, amma sonra vaxt keçdikcə, necə deyirlər, köhnə, əyri yola gedir".

Məmurlara nəzarətin təkə dövlət ən üst orqanlarından edilmədiyini, cəmiyyətin və medianın da burada vacib rolunun olduğunu dövlət başçısı rəsmi bəyan edib. "Biz cəmiyyətdə də elə ab-hava yaratmalıyıq ki, ictimai nəzarət güclənsin. Mən daim bunu deyirəm, vətəndaşlara müraciət edirəm, biganə qalmayın və nəzarət edin. İctimai nəzarət bir çox məmurları bu cəna-yət xarakterli işlərdən çəkindirəcək. Sizin, media nümayəndələrinin bu sahədə çox böyük rolunuz var. Deyə bilərəm ki, mən bəzən xoşagəlməz hallar haqqında sizdən öyrənirəm və dərhal reaksiya verilir. Belə məlumatların mütləq eksseriyetli təsdiqlənir və dərhal ölçü götürülür. Ona görə dövlət məmurları bilməlidirlər, onların işinə təkə Prezident Administrasiyası yox, həm ictimaiyyət, həm də media nümayəndələri nəzarət edir".

Göründüyü kimi, artıq dövlət-cəmiyyət-media üçbucağında daha yaxın bağlar yaranıb və bir-başa dövlət başçısı səviyyəsində hökumətin işinə nəzarətdə cəmiyyətin və medianın rolu yüksəldilir. Bu isə rüşvətxor məmurların öz qanunsuz işlərini əvvəlki kimi rahatlıqla görə bilməəcəyini, onlara üçbucağın bütün tərəflərindən nəzarət edildiyini deməyə əsas verir.

Ölkə prezidentinin dediyi kimi, "əgər hansısa dövlət məmuru özünü dəmir barmaqlıqlar arxasında görmək istəmiş və əgər öz çirkin əməllərindən əl çəkə bilmərsə, o, vəzifədən könüllü çıxsın ki, özünü bədbəxt etməsin".

Məmur xalqın xidmətçisidir, o, özünü xalqın sahibi kimi apara bilməz. Əgər bir ölkədə dövlətin başı özünü xalqın xidmətçisi hesab edirsə, aşağı vəzifəli məmurlar da ondan nümunə götürməlidirlər. Bu nümunəni götürə bilməyənlər könüllü olaraq istefa verib başqa işlə məşğul ola birlər.

Prezident: Əfsuslar olsun ki, bu gün dünya siyasətində beynəlxalq hüquq yox, riyakarlıq, ikili standartlar, ayrı-seçkilik, irqçilik, islamofobiya, ksenofobiya hökm sürür

Qərbin, paralel olaraq ABŞ-ın açıq-aşkar dəstək verdiyi, həmçinin icad etdiyi "Ərəb baharı" dalğası sonradan bəzi postsovet ölkələrinə də sıçradı. Gürcüstan, Ukrayna və bu cəhd Qazaxıstanda özünü büruzə etdi, sadəcə, fərqli adla - Asiya küləyi...

Düzdür, Xəzərin o tayında olan regional ölkədəki vəziyyətin qarışmasında digər amilləri də önə sürdülər, misal üçün Kremlin iddialarını, amma istər Qərb olsun, istərsə də Şimal - baş verən istənilən ölkədəxili qarmaqarışıqlıq, qeyri-sabitlik bu ölkənin gələcəyinə, müqəddəratına yaxşı vədlər vermir. Biz bu realığı bütövlükdə sadalanan və sadalanmayan ölkələrə aid edə bilərik. Çünki müşahidələr də göstərir ki, Qərb bir çox dövlətlərə öz iradəsini yeritməyə çalışır və bu zaman müxtəlif təzyiq metodlarından istifadə edir.

Bunlara dövlətlərin daxili işlərinə müdaxilə, müxtəlif terror qruplaşmalarının yaradılması, radikal müxalifətin dəstəklənməsi, hətta imkan olduqca belə müxalifətlərin qanunsuz silahlandırılması və s. daxildir.

Qərbin kirli "demokratiya" oyunları: Azərbaycanda keçməyib və keçməz

Məsələn, Qərbin Suriyada müxalifətin yaradılması sonradan hakimiyyətə opponentlərin silahlanması ilə nəticələndi. Beləliklə, qanunsuz silahlı qruplara Qərbdən verilən dəstək sonda İŞİD, ƏN-Nüsrə, Təhrir əş Şam kimi az qala qarşısızalmaz bir terror təşkilatlarını meydana çıxardı. Hazırda Suriya ərazisinin böyük bir qismi terrorçuların əlindədir. Lakin hələ ki, Qərb öz arzusuna tam şəkildə çə

yaraq, Qərbin Türkiyədən əl çəkdiyini də söyləmək olmaz. Qərb "demokratiyasının" hər vaxtlə Türkiyədə hakimiyyət dəyişikliyi etməyə, bu məqsədlə müxtəlif təxribatlara əl atılması hər kəsin gözü qarşısında baş verir, son zamanlar türk lirasinə qarşı başladılan hücumu da buna isbat kimi göstərmək mümkündür. Baxmayaraq ki, türk xalqı bu sınaqdan da uğurla çıxmışdır.

Bunun nəticəsində xalqların, ölkələrin hansı bəlalara düşər olacağı Qərbin araqarışdıran dairələri üçün qətiyyəti maraqlı deyil

Bütün bunlar Qərbin həqiqətən də demokratiya adı altında dünya miqyasında böyük çirkin oyunlarla məşğul olduğunu ortaya qoyur. Adları çəkilən ölkələrin və ümumiyyətlə "demokratiya" sırtına çalınan digər ölkələrin bu gün heç birində vəziyyət stabil deyil. Həmin ölkələrin bir qisminin siyasi, sosial, iqtisadi həyatı təlatümlüdürsə, digər bir qisminin ərazi bütövlüyü pozulub, terroradan, vətəndaş müharibəsindən əziyyət çəkir və s. Qərb üçün əsas olan istədiyi qüvvənin hakimiyyətə gətirilməsi və yaxud devrilməsidir. Bunun nəticəsində xalqların, ölkələrin hansı bəlalara düşər olacağı Qərbin araqarışdıran dairələri üçün qətiyyəti maraqlı deyil.

Ümumiyyətlə, Qərb öz maraqlarına nail olmaq üçün heç bir vasitədən imtina etmədiyini də dəfələrlə sübut edib.

O da vurğulanmalıdır ki, bir sıra hallarda dövlətlər, onların cəsarətsiz rəhbərləri Qərbin riyakar siyasətini açıq şəkildə tənqid etməkdən çəkinirlər.

Prezident İlham Əliyev: "Bizim müstəqil siyasətimiz heç də hamıya xoş gəlmir və belə olan halda bizə qarşı təzyiqlər də artır və təzyiq mexanizmləri də işə salınır"

Lakin ikili standartlardan əziyyət çəkən ölkə kimi Azərbaycan və onun Prezidenti bu yanaşmanın mahiyyətini, onu reallaşdıran dairələrin iç üzünü daim açıq mətnlə ortaya qoyub. Prezident İlham Əliyevin ümumiyyətlə beynəlxalq münasibətlər sistemində ikili standartların hökm sürdüyünü, bunun bəriz nümunəsi kimi, Qərb dairələrinin Azərbaycana qarşı mütəmadi olaraq çirkin kampaniya təşkil etdiklərini dəfələrlə vurğulayıb. Sİ-TAT: "Bizim müstəqil siyasətimiz heç də hamıya xoş gəlmir və belə olan halda bizə qarşı təzyiqlər də artır və təzyiq mexanizmləri də işə salınır. Bunun nəticəsidir ki, bu gün bəzi xarici dairələr Azərbaycana qarşı açıq kampaniya aparırlar. Biz buna hazırıq. Bu kampani

ya əslində heç vaxt dayanmamışdır. Sadəcə olaraq, önəmli beynəlxalq tədbirlər ərəfəsində bu kampaniya daha da eynəcər formalar alır".

"Bu, koordinasiya şəklində təşkil edilmiş, bir və ya bir neçə mərkəzdən idarə olunan anti-Azərbaycan kampaniyasıdır ki, bunun məqsədi ölkəmizi ləkələmək, qaralamaq, işlərimizə kölgə salmaq və Azərbaycanı geridə qalmış, qeyri-demokratik, azad olmayan ölkə kimi təqdim etməkdir. Bütün bunlar təbii ki, yalan üzərində qurulur", deyir dövlətimizin başçısı Qeyd etmişdi.

"Mən həm xarici həm karlarla, həm beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri ilə çoxsaylı görüşlərimdə bu sualları açıq şəkildə onların üzünə deyərək verirəm"

Prezident İlham Əliyev eyni zamanda və dəfələrlə (!) həmin dairələri demokratiyadan dəm vuran Qərb ölkələrinin daxili həyatında baş verən neqativ hallara göz yummaqda ittiham edib və haqlı olaraq bunun riyakarlıqdan irəli gəldiyini bildirib: "Bizi ittiham etmək istəyən dairələrin öz ölkələrindəki vəziyyətə baxın. Bax, elə Avropanın mərkəzində yüzlərlə nümayişçi döyülərək, söyülərək həbs edilibdir. Başqa yerlərdə insanlar boğularaq, güllələnərək öldürülür. Heç kim də buna görə məsuliyyət daşımır. Haradadır o qeyri-hökumət təşkilatları ki, bizi ittiham edirlər? Niyə susurlar? Niyə öz səslərini ucaltmırlar? Niyə ölkələri ittiham etmirlər? Cürətləri çatmır? Yoxsa ki, bu, ikili standartlar siyasətidir?! Yəqin ki, hər ikisidir. Nə üçün beynəlxalq qurumlar bəyanatlar yaymırlar, vermirlər? Nə üçün qətnamələr qəbul edilmir? Bax bu suallara cavab almaq çox çətindir. Mən həm xarici həm karlarla, həm beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri ilə çoxsaylı görüşlərimdə bu sualları açıq şəkildə onların üzünə deyərək verirəm. Bəlkə buna görə də Azərbaycana qarşı təzyiqlər daha da kəskinləşir. Əfsuslar olsun ki, bu gün dünya siyasətində beynəlxalq hüquq yox, riyakarlıq, ikili standartlar, ayrı-seçkilik, irqçilik, islamofobiya, ksenofobiya hökm sürür".

Beləliklə, görünən həm də budur ki, müasir dünyanın Qərbin riyakar "demokratiya oyunu"nın əsirinə çevrildiyi göz önündədir. Bu "demokratiya oyunu" isə hər il minlərlə yüz minlərlə günahsız insanın canı bahasına başa gəlir. Azərbaycan isə əsla belə oyunları yaxına buraxmır və bundan sonra da buraxmayacaq. Necə deyirlər, ətrafımızda baş verənləri gözələrlə müşahidə edir və nəticələrə gəlirik!

Rövşən RƏSULOĞ

ta bilmediyi üçün terrorçu qruplaşmalara dəstəyi də kəsmir.

Eyni variantdan Tunisə, Liviya, Misirə, Yəməne, İraqa qarşı da istifadə olundu.

Qərbin "qəzəbinə" tuş gələn ölkələrdən biri də qardaş Türkiyə olmuşdu. Məlum olduğu kimi, bir müddət əvvəl Türkiyədə hakimiyyətin devrilməsinə "paralel yapı" və FETÖ adlanan qruplaşma vasitəsilə ciddi cəhd olunmuşdu. Lakin Qərb bu ölkədə demək olar ki, məğlub oldu. Ancaq buna baxma-

Ermənistan ənənəsinə uyğun olaraq yenə də danışıqların ardınca atəşkəsi pozmaqda davam edir və sanki bu məqamda qeyri-adi heç nə yoxmuş kimi bir davranış sərgiləyir. Kəlbəcərdəki Azərbaycan mövqelərini atəşə tutan ermənilər bununla yenə də öz ölkələrinin mahiyyətini, işğalçılıq, terrorçuluq, ələlxusus təxribatçılıq meyillərini, maraqlarını ortayqa qoydular və sözün əsl mənasında özlərini işfə etmiş oldular. Növbəti dəfə ermənilər bütün dünyaya göstərdilər ki, sülh, atəşkəs, ya da razılıqlar erməni toplumuna aid deyil. Təbii ki, hadisələri, ermənilərin mahiyyətini, törətdiklərini görməməzliyə vuranların da gözlərini yummamaları gərəkir, əks halda məhz bu aspektdə onlar da özlərinin ikiüzlülükdə, riyakarlıqda, ikili yanaşmada, ədalətsizlikdə maraqlı olduqlarını bir daha işfə etmiş olurlar.

Sözsüz ki, sərhəd postlarında atışma səsələrinin eşidilməsi əslində gözlənilən idi, ələlxusus Ermənistan kimi terrorçu, təxribatçı, işğalçı bir üzdenirəq qonşu ölkənin olması fonunda bu halın olmayacağını iddia etmək belə mümkün deyildi. Yəni, "erməni dələduzluğu" heç kim üçün sirr deyil və bu xislətləri fonunda onların hansısa danışıqlara riayət edəcəyi heç zaman inandırıcı olmayıb. Qərbin, eləcə də Rusiyanın aləti olan, ümumiyyətlə bütün oyunlara maşa olan ermənilərin məhz bu "xidmətlərinin" sonda belə "ərkö-yünlük" kimi təzahür edəcəyini sadəcə onları elə alət edənlər əvvəlcədən düşünməli, dərk etməli idilər. Dərk etməli idilər ki, ermənilər istənilən anda tamamilə başqa oyunlara da alət ola bilərlər və bu zaman onların himayə edənləri nəzərə alacağılarına kimsə zəmanət verə bilməz.

Bir məsələni də diqqətə çatdır-

maq yerinə düşərdi ki, ermənilər elə hesab edirlər, vaxtaşırı belə "dələduzluq" etmək, bu cür atəşkəs pozuntusu özündə heç bir siyasi elementlər belə daşımır. Maraqlıdır, bu halda ermənilər nəyə ümid edir, nə düşünür atəşkəsi belə pozmaqla heç özləri də bilmirlər. Yalnız bir şeyi yaxşı bilirlər ki, yalnız qarışıqlıq yaratmaq, sülhə mane olmaq onların xislətləridir və bu hətta həmin toplumun genetik kodunda belə var. Yəni, tarix böyü bütün qarışıqlıqlarda hər dəşin altından erməninin çıxması, hər zaman təxribatlara rəvac vermələri, sülh və yanaşı yaşayışda maraqsız olmaları tarixi reallıqlardır və onların xəyanətdə birinci olmaları barədə yetərincə faktlar mövcuddur ki, bu faktlar bütün dünya ictimaiyyətinə də bellidir. Bunu, bu faktları və reallıqları görməyənlər, daha doğrusu görməməzliyə vuranlar bilməlidirlər ki, ermənilər indi də ən azından

Kəlbəcər təxribatları, yaxud ERMƏNİ OYUNBAZLIĞI

verdikləri sözü tutmamaqla, 10 noyabr, 11 yanvar bəyanatlarının müddəalarından irəli gələn tələbləri, sonuncu dəfə Soçi və Brüssel Sammitinin şərtlərini pozmaqla bu dəfə də xəyanətkarlıqlarını nümayiş etdirdilər və özü də birinci növbədə öz müttəfiqlərinə, dost adlandırdıqlarına qarşı. Çünki, ilk növbədə onları aldatmış oldular və danışıqları hesaba almamaqla, Soçi görüşünü təşkil edən Rusiyanı da, Brüssel görüşünü təşkil edən Avropanı, Qərbi də ələ saldıqlarını açıq-aşkar biruzə verdilər. Bu davranışları ilə, daha dəqiq desək, xislətləri ilə təsdiq etdilər ki,

onlar güvənəlin toplum deyillər.

Ermənistanın hansısa dövlətin, yaxud beynəlxalq təşkilatın iradəsinə arxayın olmadan təxribatın miqyasını genişləndirməsi artıq ağlaşıqan deyil, çünki bunun üçün Ermənistanıda resursun yox dərəcəsində olduğu hər kəsə bellidir. O zaman erməni təxribatlarının, ələlxusus sonuncu, Kəlbəcərdə törətdikləri təxribatların arxasında nə, yaxud nələr dayanır? Ermənilərin təxribatlarının məhz Qazaxıstan hadisələri ilə eyni vaxta təsadüf etməsi bir sıra məqamlara aydınlıq gətirir və erməni təxribatlarının pərdəarxasında nələrin olduğunu üzə çıxarır. Məhz yanvarın 8-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrinin Kəlbəcər rayonu ərazisində yerləşən Azərbaycan mövqelərini atəşə tutması Qazaxıstan hadisələrinin ardında diqqəti çəkməyə bilməzdi. Bütün bunlar heç də təsadüfi deyildi.

Bilirik ki, Ermənistan hələ müharibədən öncə də, 44 günlük müharibə dönməndə də dəfələrlə Rusiyanın iradəsi altında olan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatını münafiqşəyə cəlb etməyə çalışırdı. Doğrudur, işğalçı dövlətin bu cəhdləri nəticəsiz qaldı və bu özü də ermənilərə bir zərbə oldu, hansıki hələ də həzm edə bilmirlər. Əks halda, yanvarın 10-da KTMT-nin Qazaxıstan hadisələrinə həsr olunmuş növbədənəkar iclasında Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan həmin hərbi təşkilatın Qazaxıstandakı fəaliyyətinin çərçivəsini genişləndirərək Qarabağ zonasına gəlişini arzuladığını dilə gətirməzdi. "Qazaxıstanda olduğu kimi, Qarabağda 44 günlük müharibədə də kənardan terrorçular gətirilmişdi, beynəlxalq terrorçularla üz-üzə qalmışdıq və KTMT üzv dövlətləri yeni təhlükələrə üz-üzə qala bilər", deyən erməni baş nazirin Azərbaycanı KTMT üçün hədəf etməyə çalışdığı açıq-aşkar görünür. Əlbəttə ki, Paşinyanın heç bir argument olmadan fikirlər səsləndirməsinə, bu fonda həyasızlıq etməsinə Rusiya da, KTMT-yə üzv ölkələr də, hətta bütün dünya ictimaiyyəti belə alışıb. Görünür elə bu səbəbdən də onun səsləndirdiyi sözlərə reaksiya belə verilmədi və bu avantürist, hiyləgər küçə nümayişçisinin arzusu ürəyində qaldı.

Məsələ burasındadır ki, KMTM-yə Ermənistanın üzv olması da, Qazaxıstanıda gəndərilən sülhməramlıların içərisində terrorçu ermənilərin olması da KTMT-yə və sülhməramlı adına bir ironiyadır. Çünki, hakimiyyət çevrilişi edən əli çantalı küçə nümayişçisinin Azərbaycanı KTMT üçün hədəf etmək istəyi barədə qeyd etdiyimiz həyasızlığına məhəl qoyulmamasının ardınca onun Kəlbəcərdə təxribata rəvac verməsi

məqsədli şəkildə idi. Məqsəd də o idi ki, KTMT-nin diqqətini cəlb etsin və KTMT üçün növbəti hədəf Azərbaycan olsun. Təbii ki, Paşinyan KTMT-nin Qazaxıstanı qüvvə yeritməsindən sonra həvəyə düşmüşdü, ümidlənməmişdi və buna görə də təkrarən 11 yanvar tarixində Kəlbəcər istiqamətində atışmaların bir qədr də şiddətlənməsini özləri üçün, öz çirkin niyyətləri üçün məqbul hesab etdi. Doğrudur, bu ermənilərin bu çirkin niyyəti nəticəsində Azərbaycan ordusunun bir hərbiçisi şəhid oldu, amma Ermənistanı buna görə artıqlaması ilə cavab verildi və Ermənistan tərəfinə bu, dəfələrlə artıq igilər vermək bahasına başa gəldi. Əgər Ermənistan tərəfinin rəsmi açıqlamasına istinad etsək, erməni təxribatlarına cavab olaraq 3 erməni hərbiçisi məhv edildi, 5 hərbiçisi də yaralandı. Nəzərə alsaq ki, Ermənistan tərəfində itgillərin gizlədilməsi, daha az sayda təqdim edilməsi bu ölkədə normal hal kimi təqdim edilir, deməli, itgillərin daha da çox olduğu bellı olur və Azərbaycanın hərbi mənbələrinin, Ermənistanın 8 hərbiçisinin məhv edildiyi, 2 postunun darmadağın edildiyi barədə məlumatları daha inandırıcı görünür. Bir sözə, törətdikləri son təxribatlar da ermənilərin özləri üçün acınacaqlı oldu və bundan sonra da belə olacaq, çünki Ermənistanın qüdrətli Azərbaycan, Azərbaycan Ordusu qarşısında duracaq halı, durumu yoxdur, olmayacaq da.

Göründüyü kimi, bütün bu haqq-qətlərin, Azərbaycanın qüdrətli dövlətə, orduya və mübarizə əzminə sahib olmasının fonunda, özü də 44 günlük müharibədə rüsvayçılıqla məğlub olmalarının ardınca ermənilərin belə cılız təxribatlara əl atması sadəcə oyunbazlıqdır. Erməni oyunbazlığı məhz Kəlbəcərdə son təxribatların fonunda özünü bir daha göstərdi və təsdiq etdi ki, ermənilər bundan sonra da hər hansı oyunlara əl ata bilərlər, onların danışıqlarda verdiyi vədlərə də güvənəlin deyil. Onlar haqqında belə bir qənaətdə hər kəsin olduğunu ermənilər özləri də bilirlər və bunu bildikləri erməni baş nazirinin hər hansı platformada görüş zamanı simasında da inikas olunur və belə bir simasız qonşu dövlətlə sərhəddi bölüşdüyümüz halda ehtiyatı əldən verməmək gərəkir ki, Azərbaycan tərəfinin erməni təxribatlarına adekvat cavab verməsi də məhz bu rakursda hər kəs üçün bellidir. Bellidir ki, Kəlbəcər təxribatlarının təmsalında erməni oyunbazlığı cavabsız qalmayacaq və bu tip hərəkətləri Ermənistanı baha başa gələcək, nəticələri onlar üçün bundan da ağır olacaq.

İnam Hacıyev

Azərbaycanda "omikron" ştamminin aşkarlanması vətəndaşlardan daha böyük məsuliyyət tələb edir

Dünyada, eləcə də dünyanın bir parçası olan Azərbaycanda COVID-19 pandemiyasının yayılma prosesinin davam etdiyi zamanda hər bir vətəndaş peyvənd olunmalı və özünü və yaxınlarını virusdan qorunmağa çalışmalıdır. Unutmamalıyıq ki, artıq iki ildir ki, bu virusla birgə həyat yaşayır və onun nə zaman bitəcəyi tarix isə bizə bellı deyil. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına istinadən, dünyada COVID-19-a təsdiqlənmiş yoluxma hallarının sayının 305 milyonu keçməsi, ölüm hallarının sayının isə 5,48 milyon təşkil etməsi əlbəttə ki, kabus kimi başımızın üstündə dolaşan virusun təhlükəli olmasına dəlalət edir. Məlumdur ki, pandemiya başlayandan bəri antirekord yanvarın 6-da qeydə alınıb, həmin vaxt 24 saat ərzində 2 741 367 yoluxma halı aşkar edilmişdi.

Dövlətimiz tərəfindən bu virusun qarşısını almaq, yoluxma halının minuma endirilməsi məqsədi ilə zamanında qabaqlayıcı tədbirlər görülmüş və bu gün də belədir. Səhiyyə sahəsində çalışanların səyi ilə xəstəlik əleyhinə peyvəndlər aşkar edildikdən sonra birmənalı olaraq vurğulandı ki, əsas profilaktik vasitə vaksinasıya olunmaqdır. Təbii ki, sanitariya-gigiyenik qaydalara əməl olunması, kütləvi toplaşmalardan uzaq durmaq da virusdan qorunmaq yolunda əsas vasitələr sırasındadır. Bu gün bir sıra dünya ölkələrində, eləcə də Azərbaycanda yeni aşkarlanan "omikron" ştamminin qorunmaq üçün peyvəndlənmə yeganə çıxış yoludur. Azərbaycanda ölkə xaricindən gələn şəxslərdən götürülmüş nümunələrin 12-də yanvarın 10-da "omikron" variantının aşkarlanması onu göstərir ki, artıq virusun yeni ştapını ilə üz-üzəyik. Ehtiyatsızlıq virusun qapımızı döyməsinə səbəb ola bilər. Dünya ölkələrinin statistik göstəricilərinə nəzər salsaq görürük ki, son günlərdə "omikron"a yoluxan insanların sayıda sürətlə artım müşahidə olunur. Mütəxəssislərin gəldiyi qənaətə görə, "Omikron"un ciddi qəbul edilməsi onda mutasiyaların sayının çoxluğu ilə əlaqədardır. Belə ki, bu ştammda 32 mutasiya aşkarlanıb. Bu, COVID-19-un ilk ştapları ilə müqayisədə ciddi fərqi ortaya qoyur. Eyni zamanda "omikron"un törətmə qabiliyyətinin yüksək olduğu əhalinin diqqətinə çatdırılıb. Əlbəttə ki, belə bir məlumat əsassız deyildi.

Azərbaycanda dövlətimiz tərəfindən qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsi nəticəsində ölkəmizdə yoluxma sayın-

da dünya ölkələri ilə müqayisədə yüksək dinamika müşahidə olunmur. Bu gün "omikron" ştammindən qorunmaq üçün peyvəndlənmə vacib hesab edilir. Hətta iki doza peyvənd alanlar 5 ay keçdikdən sonra "buster" doza vurdurulmalıdırlar. Belə ki, vaksinasıyadan bir müddət sonra immunitet zəifləməyə başlayır ki, bu da virusa qarşı müqavimətin zəifləməsi deməkdir. Vətəndaşlar "buster" doza ilə peyvəndlənərək, xəstəliyə qarşı güclü immunitetin yaranmasına nail olmalıdır.

Azərbaycan öz vətəndaşlarını vaksinə təmin olunmasına xüsusi önəm verir. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin Marketing və ictimaiyyətlə əlaqələr departamentinin məlumatına istinadən 2022-ci ildə Azərbaycana yeni növ koronavirus (COVID-19) əleyhinə ümumilikdə 3 milyon 280 min doza vaksin gətirilməsi nəzərdə tutulub. Ölkəyə cari ildə 3 milyon 200 min doza Çin istehsalı olan "Coronavac", 80 min doza isə Rusiya istehsalı olan "Sputnik V" vaksini gətiriləcək. Bu ay ərzində isə Çindən ölkəyə 1 milyon 200 min doza "Sinovac" şirkətinə məxsus "Coronavac" vaksininin gətirilməsi nəzərdə tutulub.

Bu gün ölkəmizdə COVID-19 əleyhinə vaksinasıyada "Coronavac", "Sputnik V" və "Pfizer" vaksinlərindən istifadə olunur. Bütün dünyanı əhatə edən koronavirus pandemiyasının qarşısını almaq və yoluxma sayını minimuma endirmək məqsədi ilə Azərbaycanda tənəşsalınmaz tədbirlər davamlı olaraq həyata keçirilir. Ölkəmizdə pandemiya ciddi nəzarət altında saxlanıldığından Azərbaycan "COVID-19"-la mübarizədə qabaqcıl ölkələr sırasındadır. Ölkəmizdə "Azərbaycan Respublikasında COVID-19 xəstəliyi əleyhinə 2021-2022-ci illər üçün Vaksinasıya Strategiyası"na uyğun olaraq artıq xeyli sayda insanlar peyvənd olunub və vaksinasıya prosesi uğurla icra olunur. Yanvarın 12-nə olan məlumata əsasən, Azərbaycanda bu günə qədər vurulan vaksinlərin ümumi sayı 11 milyon 562 min 620, birinci mərhələ üzrə peyvənd olunanların ümumi sayı 5 milyon 190 min 347, ikinci mərhələ üzrə vaksinasıya edilənlərin sayı 4 milyon 703 min 255 nəfər, "buster" doza ilə peyvənd olunanların sayı 1 milyon 669 min 18 nəfər təşkil edir.

Əlbəttə ki, görülen tədbirlər ölkəmizin bu virusdan az itki ilə çıxmasına və əhalinin sağlamlığının qorunmasına xidmət edir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Özünü Qarabağın "hüquq müdafiəçisi" - "ombudsmanı" kimi təqdim edən Qeqam Stepanyan adlı erməni Google-a məktub göndərərək "Azərbaycanın təxribatlarına uymamağa, əsassız tələblərinə məhəl qoymamağa və Qarabağın erməni toponimlərini rəqəmsal xəritələrdən silməkdən çəkinməyə" çağırıb... Bu barədə bir az sonra.

Tarix dəfələrlə sübut edib ki, dünyada ermənilər qədr əxlaqını itirmiş, xəyanətkar, oğru, qəsbkar, vandal ikinci bir millət yoxdur və bundan sonra da olacağı istisnadır. Özünün uydurduğu yalanların etəyində sürünən başqa bir millətin də mövcudluğu sual altındadır. Və bu xarakterlərin içində xəyanətkarlıq ermənilərin lap alnına yazılıb. Türklərə, Azərbaycanlılara qarşı nifrətin nədən və haradan qaynaqlandığını dəqiq bilməsək də, bu xain milləti bizimlə qonşu edən güclər ermənilərdən çox məharətlə hələ də istifadə etməkdədirlər.

Rusiya saytlarını axtararkən qarşıma maraqlı bir xəritə keçdi. Altında izahı da var idi: Qafqazın Rusiya imperiyasına birləşdirilməsinin ilk mərhələsi - 1774-1849.

minlə, hansı dövlətlə bağlamışdı, hansı xanlıqları özünə birləşdirmişdi, o xanlıqların başında kim dururdu, bu xanlıqlarda erməni adına kimse rast gəlibmi? Yoxdur. Tarixi, yaxud hansısa mənbəni eşələməyin, tapa bilməzsiniz.

Onda siz deyın, ağalar, cənablar, ermənilərə bu cəsəreti verən

Ermənilərin yeni-köhnə oyunları, yaxud Qeqamın Google-dan absurd tələbi

də niyə "min illərdir bu ərazidə yaşayan" ermənilərin izi-tozu yoxdur? Bəlkə Azərbaycan tərəfinin tələbi burada da keçərli olub. Onda nə durmusunuz, gedin dedəyiniz Rusiyanın yanına, qoy, həmin arxivləri, xəritələri sizə də göstərsinlər. Amma yox, bunu siz istəməzsiniz, çünki, hələ də xəyallarınızda yaratdığınız "böyük Ermənistan"ın xülyası ilə yaşayırsınız. Birdən, gerçək həyata qayıtsanız,

larını Google Azərbaycan dilində yazırmı, yox. Bəs, beynəlxalq axtarış resursu qanunsuz sifarişləri yerinə yetirsə, bunun sonunu düşünmürmü? Çox güman ki, Google-nin başında duranlar belə yanlışlığa bir daha yol verməz. Bütün bunlara baxmayaraq, ermənilər "Google" qarşısında məsələ qaldırıblar ki, əksinə, Qarabağdakı kənd və şəhərlər və digər yer adları yalnız erməni dilində qeyd edilsin. Nəyə əsasən, hansı qanuna istinadən? Ermənilər özləri bilirlərmi bütün bu illər ərzində rəhbərləri onları aldadıb, öz işğalçılıq siyasətlərinə alət

Dərhal Ermənistanı axtarıram, yoxdur, erməni toponimləri də həminin. Əvəzində İrəvan, Naxçıvan, Qarabağ, Şirvan, Gəncə, Şəki, Bakı xanlıqları, Şəmşəddil, Qazax sultanlıqları, ermənilərin hazırda Sevan adlandırdıqları göl öz adı ilə "Göyçə gölü" kimi qeyd edilib. Basarkeçər, Sürməli, Pəmbək, Borçalı, İrəvan, Cəlal-oğlu, Qaraqoyunlu, Karvan-saray kimi yer adlarımız xəritədə göstərilib. Rus mənbələri Qarabağın incisi, mədəniyyət beşiyini Şuşa yox, məhz Şuşa kimi qeyd ediblər. Məlumat üçün bildirik ki, bu xəritələr Rusiya arxivlərində hələ də saxlanılır.

Yenə təkrar edirəm, bu xəritələrdə Ermənistanı aid bir ad belə yoxdur. Bəs erməni "alimləri", "tarixçiləri" Ermənistan adlı qondarma dövləti hansı mənbələrə əsaslanıb yüzilliklərə, minilliklərə bağlayırlar? Niyə erməni tarixçiləri belə yalanlar uyduranda həmişə ədalətdən danışan Rusiya və bu ölkənin alimləri susurlar? Sanki, ermənilərin qarşısında günah işlədiblər kimi ağızlarını kilidləyib gözlərini döyürlər. Axı, ermənilərin tarixi saxtalaşdırmaları, xəritələr üzərində apardıqları korrektələr Rusiyanın heç də xeyrinə deyil. Rusiya imperiyası Azərbaycanın şimal hissəsini Qacarlar dövlətindən qoparıb alanda sülh müqaviləsini ki-

kimdir? Yenə hamı bir ağızdan "imperialist qüvvələr", "türkümüsəlmənin düşmənləri" deyəcək və bununla da işini bitmiş hesab edəcək. Amma yox, bu cəsəreti onlara biz vermişik, bizim laqeydliyimiz, susqunluğumuz verib. Tariximizə o qədər biganə olmuşuq ki, əvəzində ermənilərin saxta tarix yazmasını sadəcə seyr etmişik.

Budur, növbəti fakt. 2021-ci il dekabrın sonunda Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi rəsmi diplomatik kanallar vasitəsilə "Google" a "Qarabağda erməni adlarından istifadə edilməsindən imtina etmək" tələbi ilə müraciət edir. Və bundan sonra "Google Maps" Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş torpaqlarında coğrafi adları yenidən siyahıya alır. Halbuki, hazırda ermənilərin də yaşadığı Qarabağ dünya birliyi tərəfindən Azərbaycanın ərazisi kimi tanınır. Bu ərazilərdə adların ermənicə yazılması qəbul edilməzdir və buna heç bir lüzum da yoxdur. Ermənistanı da yer ad-

edib? Bəli, alət ediblər, onlardan bir qurbanlıq keçdi düzəldiblər. Əvvəllər yaşadıkları evlərdən müxtəlif yollarla, şirnikləndirici üsullarla çıxaraq Azərbaycanın əzəli torpaqlarına, işğal etdikləri Şərqi Zəngəzur, Qarabağa köçürüblər, orada məskunlaşdırlar. Savadsız, dünyadan bixəbər, məktəbdə keçmişdən xəbərdar olmaq üçün tarix, sərhədlərin dəqiq göstərildiyi xəritələrdən bəhs edən coğrafiya dərsi keçməyən ermənilər də qoyun sürüsü kimi Koçaryan, Sarkisyan, Paşinyan kimi çobanların qabağına düşüb Azərbaycan torpaqlarına gəliblər. 30 il ərzində bu sürü keçmişini, zatını-kökünü

o qədər unudub, manqurtlaşıb ki, 44 günlük savaştan sonra da yenə ağıllanmayıblar. Hələ də Kəlbəcər və Laçını, Qubadlı və Zəngilanı, Şuşa və Xankəndini, Füzuli və Cəbrayılı, Ağdam və Ağdərəni "qədim erməni torpağı" adlandırıb, min illərlə bu torpaqlarda yaşadıklarını iddia edirlər.

Ermənilərdən başqa münasibət gözləmək də absurddur. Çünki, başqa tarixləri yoxdur ki, oxusunlar, kim olduqlarını bilsinlər. Heç olmasa ətraflarına baxsınlar, şimalda - Borçalıda Azərbaycan türkləri, cənubda - Cənubi Azərbaycanda türklər-azərbaycanlılar, şərqdə Azərbaycan, qərbdə Türkiyə. Bəs necə oldu ki, türk torpağında, milyonlarla türkün-azərbaycanlının ortasında ermənilər peyda oldular, həm də "min illər bundan əvvəl". Yuxarıda bir xəritə göstərdik, Rusiya mənbələrindən, Rusiya arxivlərindən əldə edilmiş xəritə. Müəllifi də Rusiyadır, erməniləri bizim başımıza belə edən Rusiya. Bəs həmin xəritələr-

bu, sizin fəlakətiniz olar.

44 günlük savaştan sonra Azərbaycan işğaldan azad etdiyi torpaqlara daxil oldu. Sanki bu torpaqlardan ya milyonlarla vəhşi donuz sürüsü keçmişdi, bir ev, bir tikili salamat deyildi. İlk baxışdan bu ərazilərə atom bombası atıldığını güman etmək olardı. Kəndlər xarabazara çevrilmiş, qəbirilər dağıdılmış, daş-daş üstə qalmamışdır. Bu, nə deməkdir? Dünyadan gəlmiş-keçmiş heç bir barbar, vəhşi xalq bu əməli törətməzdi, ermənilər törədib. Görünür, ermənilərin ağılı, düşüncəsi, tərbiyyəsi insan övladınıninkindən o qədər çox aşağıdır ki, əldə etdiyi yaşayış məskənlərini dağıdır, yararsız hala salır. Yəni, bunun başqa izahı yoxdur. Azərbaycan isə öz həlal torpaqlarını erməni işğalından azad etdi və mümkün qədər evlərə, təbiət və mədəni abidələrə ziyan yurmadı. İlk öncə ermənilərin yararsız hala saldığı infrastruktur yenidən quruldu, su, işıq və qaz xətləri yenisi ilə əvəz olundu. Otən bir il ərzində Azərbaycan dövləti ermənilərin yüz ildə etdiyinə beş misli qədərini etdi, yollar yeniləndi, dəmiryolu xətləri çəkildi. Artıq yeni kənd və qəsəbələr salınır. Bu ilin may ayından sonra məcburi köçkünlərin doğma yurd yerlərinə dönəcəyi gözlənilir.

Ardı Səh. 14

Əvvəli-Səh-13

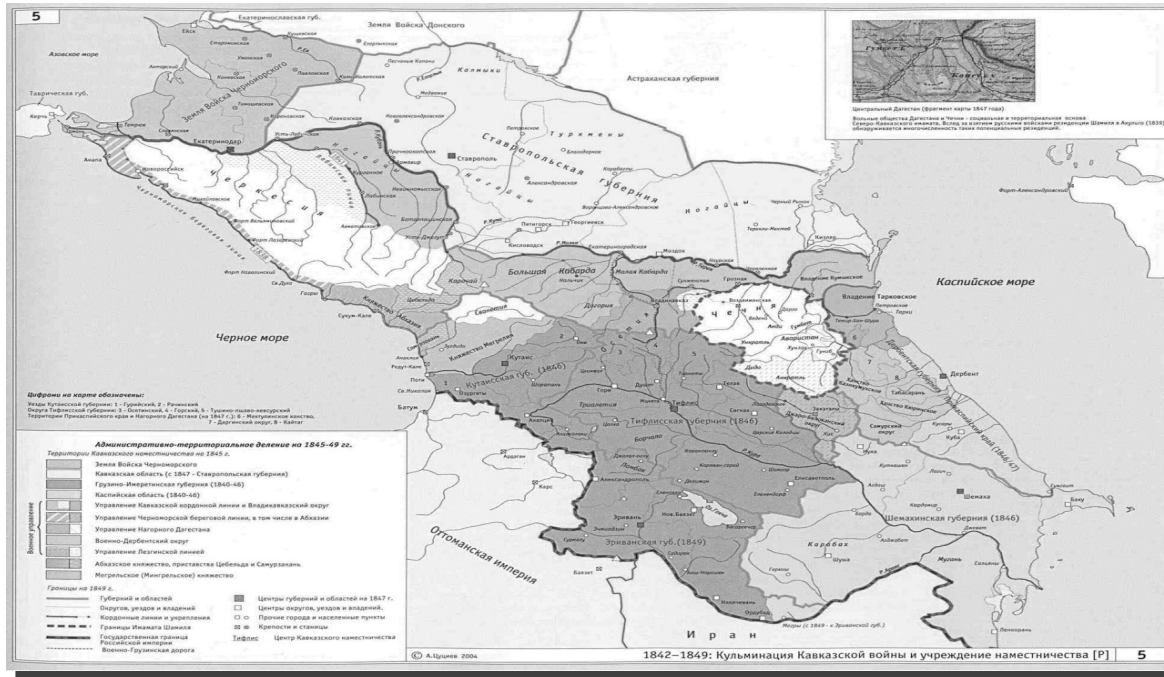
Ermənilər, daha doğrusu revan-şist, şovonist ruhlu "hay"lar hələ də müharibə, işğal eyniyasındadırlar. İnsafən, aralarında fərqli düşüncələr də var. Erməni sosial şəbəkə istifadəçisi Ruben Vardazaryan kimi. O, Ağdam və ətraf rayonların məhv edilməsi haqqında özünün facebook səhifəsində yazıb. Ermənilərin Azərbaycan torpaqlarında vandallıq etdiyini etiraf edən sosial media istifadəçisi yazır:

"Hörmətli oxucular, əminəm ki, uşaqlıqdan bu regionda yaşayan ermənilərin köçəri barbar-vampir-lərdən fərqli olaraq yeganə sivil, avropalı, humanist xalq olduğunu eşitmişiz. Səhv etmərsən, doğulandan bir neçə gün sonra sözün əsl mənasında bu tezisi bizim beynimizə yerləşdirirlər. İndi sual verirəm, niyə 30 ildir Ağdam yoxdur? Türklərin Ağdam şəhəri niyə boşalıb, səhərə çevrilib? Yer planetində Ağdam şəhəri mövcud deyil. Niyə?

Məsələn, mən birinci dəfə Ağdamı, sonra Zəngilanı, Cəbrayılı və digər kiçik Azərbaycan kəndlərini görəndə özüm-özümə sual verdim: bu ərazilərdə necə savaş gedib ki, bir ev, bir qapı, bir pəncərə də sağlamat qalmayıb? Ağdam və Zəngilan istiqamətində bizimkilər hidro-gen bombasından istifadə ediblər? Hidrogen bombası nədir, 90 faiz hallarda heç tanklar da girməyib. Maksimum 2 həftə Qrad qurğusundan raket atəşinə tutulub. Bəs o zaman Ağdam, Cəbrayıl və digər rayonları nə məhv edib?

Yadımdadır, uşaq vaxtı "Spartak uşaqları öz KamAZ-ı ilə talana getdi", "Yurik talandan filan-filan şeyləri gətirdi", "Yurikin qardaşı bunu talandan gətirib", "Talan vaxtı Serob minaya düşdü" tipli cümlələr eşidir-dim. Mənim beynim Ağdamda bir divarın, görünüşü üçün bir evin qalmasına, müsəlmanların müqəddəs məbədlərində donuz saxlanılmasına, azərbaycanlıların qəbirlərini qazıb qızıl dişlərinin çıxarılmasına icazə verilməsini başa düşə bilmirəm. Bu necə ola bilər?

Hörmətli oxucu, xahiş edirəm, Yutuba girin və azərbaycanlıların bu gün yaşayış məntəqələrindəki (Qarabağdakı. - red.) dağıntıları göstərdikləri xarici jurnalistlərin tutqun simalarına baxın. Jurnalistlər

Ermənilərin yeni-köhnə oyunları, yaxud Qeqəmin Google-dan absurd tələbi

söz tapa bilmirlər. Onlardan fərqli olaraq mənim sözüm, daha doğrusu, sualım var. Bu barbarlığa kim icazə verib? Bu şəhərlər, abidələr, müqəddəs yerlər, adı binalar kimə nə edib axı? Siz niyə bunları bünövrəsinə qədər məhv etmişiz və ya məhv etməyə icazə vermişiz? Siz hələ monqol-tatarlardan danışırırsınız? Biz indi dünyaya nə deyəcəyik?

Azərbaycanın dördüdə bir hissə-

si-ni tornado dağıdıb? Siz elə düşüncəsiz ki, bütün dünya səfəhlər yığınıdır və təkə siz - cənab talançı və vandallar hiyləgərsiniz? İndi gedin baxın, görün ilham Əliyev nələ edir. Kazançetsosu təmir etdirir. Bilirəm, deyəcəksiniz ki, bu görüntü üçündür, filan-filan. Siz də görüntü üçün təmir etdirərdiniz. Ya da, daha

də - qıq, dağıtmazdınız, olduğu kimi saxlayardınız. Yaxşı, texnikanı, mebeli, əşyaları götürərdiniz. Divarları, tavanı, trubaları, səkiləri, heç olmasa məktəb və bağçaların binalarını saxlayardınız. Başa düşdük, talandır. Amma belə də yox da.

Hörmətli feysbuk erməniləri, siyasi baxışlarınızdan asılı olma-

yaşayış məntəqələrini məhv etməyi tikinti materiallarının olmaması ilə əlaqələndirmək olar? İndi onlar Şuşa ətrafındakı blindənları Kazançetsosun xaçkarları ilə möhkəmləndirsələr, xətrinizə dəyməyəcək? Beynəlxalq cəmiyyətə car çəkib bu gəlme vampirləri vandalizm və barbarlıqda ittiham etməyəcəksiniz? Edəcəksiniz və bu haqlı işdir. Bəs o zaman niyə eyni şeyi siz etdiniz?

Əzizlərim, Çernobila çevrilən bu 7 rayonda heç bir bina qalmayıb. Başa düşürsünüz? İki dağılmış və talan edilmiş məscid var və orada da donuz və inək saxlayıblar".

Əlimizdə çox böyük şans var, erməniləri diz çökdürmək üçün. 30 il Qarabağı xaraba qoyublar, 4 minə yaxın vətəndaşımızın taleyindən hələ də xəbərsizik. Ermənilərin onları qul kimi öz təsərrüfatlarında işlətdikləri, sonra isə bu zülmə dözməyərək öldükleri haqda çoxsaylı faktlar var. Ədalətin tərəzişi şaşıb, Qərib susur, bari siz susmayın. Hər gün ermənilərin barbarlığından yazın, üstünə bir yalan da qoymadan yazın. Bu qədər faktın içində yalan nəyə lazımsız, faktlar kifayət qədərdir. Uzağa getməyək, dağıdılan evlərin, ocağı sönmüş yüz-lərlə yurd yerlərimizin, məhv edilmiş dini və mədəni abidələrimizin acı taleyindən yazın. Bu qədər cinayət törətmiş ermənilər haqlı kimi çıxış edirlər, özlərini işğala məruz qalmış məzlum xalq kimi təqdim edirlər. Tanış metodlardır, tanış oyunlardır. Bir az zəhmətə qatlansaq Ermənistanı qondarma, saxta ata-anadan doğulduğuna peşman edərək. Bizim buna haqqımız da çatır, hüquq da bizim tərəfimizdədir.

V.VƏLİYEV

"Proseslərin sonu Ermənistan üçün yaxşı olmayacaq"

"Cənab Prezident İlham Əliyev yerli media nümayəndələrinə müsahibəsində bir daha Ermənistanla növbəti ciddi xəbərdarlıq etdi. Azərbaycanın mövqeyi aydındır. Azərbaycan istəyir ki, regionda sülh və əmin-amanlıq yaransın və qonşu dövlətlər arasında münasibətlər normallaşsın". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında deputat Ceyhun Məmmədov deyib.

Onun sözlərinə görə, çox təəssüf ki, bu gün Ermənistan hələ də yekun sülh müqaviləsini imzalamağa hazır görünmür: "Bundan əlavə Ermənistanın həm hakimiyyəti, həm müxalifəti, həm də cəmiyyəti hələ də revanşist ruhdadır. Ermənistan tərəfi bilməlidir ki, Azərbaycan öz məqsədinə çatmaq üçün bütün addımları atır. Ermənistanın tək bir yolu var. O da Azərbaycan ilə sülh müqaviləsini

imzalamaqdır. Azərbaycan bunun üçün addımlar atır və Ermənistanla əlini uzadır. Amma Ermənistan yenə də öz təxribatçı əməllərindən əl çəkmir. Cənab Prezident müsahibəsində qeyd etdi ki, Ermənistan bilməlidir ki, Azərbaycan ən kiçik

təxribatın belə qarşısını çox qətiyyətlə alır və Ermənistanın yenidən təxribatlar törətməsinə imkan verməyəcək. Tovuz hadisələri də onu göstərdi ki, Ermənistanın bütün cəhdləri əbəsdir. Ermənistan yanlış yoldadır və öz siyasətini dəyişməlidir. Əgər, Ermənistan öz siyasətini dəyişməsə, Azərbaycan ilə birlikdə bölgədə sülhün təmin olunmasına töhfə verməyə çalışmasa, bu proseslərin sonu Ermənistan üçün yaxşı olmayacaq".

Arzu Qurbanzadə

Azərbaycanda 4 günlük iş qrafiki tətbiq olunacaqmı?

Dörd günlük iş həftəsi bu gün inkişaf etmiş ölkələrdə müzakirə edilən məsələlərdəndir. Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin deputatı, iqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov deyib. İqtisadçı-ekspertin sözlərinə görə, Azərbaycanda da təbii ki, əmək bazarı və əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq, beynəlxalq praktikada nəzərdə tutulan və tətbiq olunan təcrübələr öyrənilir.

"Azərbaycan üçün, düşünürəm ki, indiki halda həm vacib məsələlərdən biri məhz qeyri-leqal məşğulluğun leqallaşdırılması və bu istiqamətdə fəaliyyətin genişləndirilməsidir. Nəzərə alaq ki, son illər biz məşğulluğun leqallaşdırılması istiqamətində ciddi addımların atılmasını müşahidə edirik və bu da təbii ki, nəticə etibarlı ilə yeni əmək müqavilə-

ri-nin bağlanması özünü göstərir.

Eyni zamanda təbii ki, əmək hüquqlarının qorunması sahəsində də sistemli tədbirlər prioritetdir və bu istiqamətdə işlər gedir. O baxımdan bütövlükdə məşğulluğun leqallaşdırılması prosesinin sürətlə aparıldığını nəzərə alsaq, artıq növbəti mərhələdə iş günlərinin sayı, o cümlədən iş saatlarının sayı ilə bağlı məsələlərin müzakirəsi mümkündür. Amma düşünürəm ki, indiki halda əmək bazarı ilə bağlı prioritetlik məşğulluğun leqallaşdırılması və əmək hüquqlarının tam şəkildə qorunması mexanizminin gücləndirilməsindən ibarətdir"

İnam Hacıyev

Aqrar inkişaf və ərzaq təhlükəsizliyi: problemlər, perspektivlər

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

Prezident: "Kənd təsərrüfatında aparılan islahatlar, iqtisadi mühitin və biznes mühitinin yaxşılaşdırılması sayəsində biz böyük dərəcədə bu məqsədlərə çatacağıq"

Məlum olduğu kimi, son aylarda dünya taxıl bazarında taxılın, xüsusən də, buğdanın qiymətinin artması davam edir. Bu, bəzi ölkələrdə quraqlıq səbəbindən məhsulun azalması ilə bağlıdır. Taxılın qiymətinin artması dolayısı ilə dünya ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda digər ərzaq məhsullarının da qiymətinə təsir göstərərək və bir çox məhsulların qiyməti bahalaşmış. Jurnalistlərə müsahibəsində Prezident İlham Əliyev ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, idxaldan asılılığın azaldılması, bahalaşmanın qarşısının alınması ilə bağlı danışmış.

"Ərzaq təhlükəsizliyi ən vacib məsələlərdən biridir. Bu məsələ ilə bağlı mən uzun illər fəaliyyət göstərirm və hökumətə dəfələrlə tapşırıqlar vermişəm. Biz imkan daxilində bu məsələnin həlli ilə bağlı hesab edirəm ki, lazımı addımları atırıq. Amma biz realığı nəzərə almalıyıq. Azərbaycanda adambaşına düşən torpaq sahəsi qonşu ölkələrə və bir çox ölkələrə nisbətə daha azdır. Nəzərə alsaq ki, uzun illər ərzaqımızın təxminən 20 faizi işğal altında idi, nəzərə alsaq ki, ərzaqımızın bir hissəsi iqlimə görə, torpağın keyfiyyətinə görə kənd təsərrüfatı üçün yarasızdır, əlbəttə, bu, bizim işimizi çətinləşdirir. Yeni bu, realıqdır və biz bu realıqdan kənara çıxma bilmərik. Yeni, bu, bizim coğrafi vəziyyətimizdir.

Eyni zamanda, uzun illər ərzində bizim torpaqlarımızla yanaşı, çaylarımız da işğal altında idi və ermənilər o çayların məcralarını dəyişdirərək, xüsusilə Tərtərçayın suyunu kəsərək bizi bu imkanlardan məhrum edirdilər. Suvarma da ərzaq təhlükəsizliyi üçün əsas amillərdən biridir. Buna baxmayaraq, biz fəal çalışırıq və eyni zamanda, ixracda da bağlı addımlar atılmalı idi. ...Bizim qarşımızda iki vəzifə dayanmışdı. Birincisi, ərzaq təhlükəsizliyini maksimum dərəcədə təmin etmək ki, özümüzü kənarda başqa

ölkələrdə yaranmış böhrandan sığortalayaq. İkincisi, ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrini inkişaf etdirmək ki, həm məşğulluğu, eyni zamanda, yerli istehsalı və ixracı artır. Ona görə bu gün də bu vəzifə gündəlikdədir.

Ənənəvi kənd təsərrüfatı məhsullarının yetişdirilməsinə fikir versək, deyə bilərəm ki, son 15 il ərzində meyvə istehsalı Azərbaycanda 2 dəfə artıb. İki dəfə, yeni, çox böyük rəqəmdir. Üzüm istehsalı da, həmçinin 2 dəfə artıb, tərəvəz istehsalı artıb. Pambıq istehsalı dəfələrlə artıb. Demək olar ki, biz son beş il ərzində pambıqçılığı diriltik və qeyri-neft ixracatında pambığın nisbətiildən-ile artır. Eyni zamanda, biz özümüzü əsas ərzaq məhsulları ilə təmin etmək üçün praktiki addımlar atdıq. Məsələn, bu gün mal ətinə eger baxsaq, biz özümüzü təqribən 90 faiz səviyyəsində təmin edirik, qoyun ətini 100 faiz.

...Süd və süd məhsullarının istehsalında biz 80 faizə çıxma bilmişik. Həmçinin, toyuq ətini istehsalında da 80 faizə çıxma bilmişik. Yeni, tarixdə heç vaxt- Sovet dövründə və müstəqillik dövründə- bu rəqəmlərə biz çıxmamışıq. Amma yenə də özümüzü biz hələ ki, təmin edə bilmirik və xüsusilə buğda ilə. Biz təqribən 3,3-3,4 milyon ton buğda istehlak edirik. Onlardan cəmi 2 milyonunu Azərbaycanda istehsal edilir. Qalanını idxal edirik və eger mən bu gün desəm ki, biz 100 faiz özümüzü ərzaq buğdası ilə təmin edə bilərik, yəqin ki, indiki şəraitdə səhv olar. Amma çalışmalıyıq ki, yerli istehsal artсын, ilk növbədə, məhsuldarlıq hesabına. Çünki bu gün taxılçılıqda məhsuldarlıq 32 sentnerdir, yeni 3,2 tondur. Eger bu rəqəm 4 tona, 4,5 tona çatarsa, bu, mümkündür, çünki iri fermer təsərrüfatlarının bəzilərinə 7 tondur, bəzilərinə 6 tondur. Mən bu təsərrüfatlarda olmuşam və bu təsərrüfatların yaradılmasında da fəal iştirak etmişəm. Onda biz mövcud

əkin sahələrində özümüzü maksimum dərəcədə ərzaq buğdası ilə təmin edə bilərik.

Biz azad edilmiş torpaqlarda vaxt itirmədən əkin işlərinə başlamışıq və böyük vəsait səfərbər etmişik, özəl şirkətlərə, fermerlərə təlimat vermişik və artıq orada əkin işləri başlanıb. Amma biz onu da bilməliyik ki, azad edilmiş torpaqlar Sovet dövründə daha çox heyvandarlıq üçün istifadə olunurdu. Yeni orada- dağlıq ərzaqlarda, xüsusilə Kəlbəcər, Laçın, Zəngilan rayonlarında bitkililiklə məşğul olmaq ənənəsi olmayıb. Orada üzümçülük, tütünçülük, heyvandarlıq, pambıqçılıq inkişaf etmişdi. Ermənilər işğal dövründə 100 min hektarda taxıl əkirdilər və təqribən 100 min tona yaxın buğda əldə edirdilər. Yeni bu, Ermənistan üçün böyük rəqəmdir. Amma bizim üçün bu, böyük rəqəm deyil. Eger azad edilmiş mövcud torpaqlarda taxılçılıq üçün yararlı olan və məqbul sayılan yerlərdə əkin aparılırsa, indiki məhsuldarlıqla təqribən 200 min tona yaxın buğda götürmək mümkündür. Yeni, bu da realıqdır. Amma bu, bizim kəsirimizi, 1,3 milyonluq kəsirimizi ötürür. Onu da bilməliyik ki, əhali artır, ildən-ile tələbat artır, pandemiya görə ölkəmizə xarici vətəndaşların gəlişində azalma olub. Pandemiya-dan sonra yenə də milyonlarla turist gələcək. Ona görə özümüzü demografik perspektivləri nəzərə alaraq təmin etmək üçün biz ancaq müasir texnologiyalar, müasir suvarma sistemləri, iri fermer təsərrüfatları yaratmalıyıq.

Kiçik fermer təsərrüfatlarına indi kömək göstərilir, subsidiyalar və metodik tövsiyələr verilir. Bu işi də təkmləşdirməliyik. İstisna edilmir ki, biz artıq bu məsələ ilə də məşğul olmağa başlamışıq- başqa ölkələrdə taxılçılıq üçün məqbul olan münbit torpaqları icarəyə götürüb, orada məhsul yetişdirmək və Azərbaycana gətirmək. Ona görə bu, real mən-

zərədir. Bizim istəyimizlə imkanlarımız bu gün üst-üstə düşür. Ona görə hər kəs bu real vəziyyəti bilməlidir və nə mümkünsə biz edirik. Mən demək olar ki, gündəlik formatda bu işlərlə məşğul oluram. Ümid edirəm ki, ölkəmizdə, o cümlədən kənd təsərrüfatında aparılan islahatlar, iqtisadi mühitin və biznes mühitinin yaxşılaşdırılması sayəsində biz böyük dərəcədə bu məqsədlərə çatacağıq. Hər halda, biz buğdadən başqa digər əsas ərzaq məhsulları ilə özümüz-özümüzü təmin etməliyik, mən buna inanıram".

Göründüyü kimi, cənab prezident aqrar sektordakı və ərzaq təhlükəsizliyi sahəsindəki real vəziyyəti dəqiqliklə təsvir edib, nailiyyətləri və növcud problemləri konkret göstərərək. Azərbaycanın aqrar potensialı böyükdür və hazırda bu potensialın heç də hamısından istifadə edilmir. İlyarım əvvəl bu potensiala işğaldan azad edilmiş ərzaqlar da daxil olub. Hansı ki, çox münbit torpaqlara, gözəl iqlim şəraitinə və bol su ehtiyatlarına malikdir. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, bu potensialdan da maksimum istifadə olunacaq.

Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, son dövrlərdə görülən bütün tədbirlərə baxmayaraq, ölkənin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması problemi tam həll olunmayıb. Ən müxtəlif qiymətləndirmələrə görə, hazırda əhalinin ərzaq istehlakının ən azı 40%-i idxal hesabına formalaşır. Halbuki, respublikanın təbii-iqlim şəraiti, məşğulluq baxımından əhalinin tarixi ənənələri aqrar sektorun həm idxalı əvəzləyən, həm də ixrac yönümlü sektor kimi inkişafını şərtləndirir.

Respublikanın digər bölgələrində əkinçilik sektorunda əsas problem suvarma ilə bağlıdır. Su çatışmazlığı olmasa hazırkı əkinlərin miqyası xeyli çox olar və məhsuldarlıq da artır. Ona görə də Su-Məlorasiya ASC-nin üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Bundan başqa, aqrar sektoru savadlı və bacarıqlı aqronomlarla, müvafiq texnika və gübrələrlə təmin etmək isə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin, respublikanın bölgələrinin iqlim və torpaq şəraitinə uyğun əkinlərin, heyvandarlıq növlərinin zonalaşdırılması da Elmlər Akademiyasının müvafiq institutlarının üzərinə düşür.

Bu dövlət orqanları və institutları peşəkarlıqla işləsələr, aqrar sektorda qısa müddətdə böyük inkişaf yolu keçərək, ölkəmiz həm özünü ərzaq təhlükəsizliyini təmin edər, həm də başqa ölkələrə ərzaq məhsulları ixrac edər.

Dövlət tərəfindən aqrar sektora maliyyə və texniki dəstəyinin verilməsi üçün lazımı addımlar atılıb. Kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına

yardım üçün güzəştli kreditlərin və subsidiyaların verilməsi təşkil olunub. Fermerlər bir sıra vergilərdən azad olunub və güzəştli qiymətə kübrə və texnika ilə təmin olunur. Lakin bu sahənin daha sürətli və kompleks inkişafı üçün bəzi digər tədbirlərə də ehtiyac var.

İqtisadi fəal əhalinin əhəmiyyətli hissəsinin gəlir mənbəyi aqrar sektordur. Rəsmi statistik məlumatlara görə, hazırda kənd təsərrüfatının ümumi məşğulluqda payı 40% təşkil edir. Aqrar sektor həm ixrac, həm də iqtisadi diversifikasiya üçün böyük potensialı olan sahədir. Bu sektor istər birbaşa istehlaka gedən ərzaq məhsulları, istərsə də emal sənayesi üçün birbaşa xammal bazasıdır. Təəssüf ki, bu potensialdan yararlanma bilmirik.

Digər ölkələrdən fərqli olaraq, bizdə texniki bitkilərin əkinləri üzrə məhsuldarlıq xeyli aşağıdır. Taxıl, pambıq, tütün, üzüm, barama kimi sahələrdə daha çox məhsul əldə etməyə imkan var. Bu işə elmi yanaşma tələb olunur.

Burada müxtəlif faktorların rolu vardır. Onlardan biri də kənd məsələsidir. Aqrar sahəyə yaxşı mütəxəssislər rəhbərlik etməlidir, aqrotexniki qaydaları bilən, ərzaqların coğrafiyasına uyğun sahələrin inkişafına töhfə verən savadlı kadrlara ehtiyac böyükdür.

Gəncədəki Aqrar Universitetdə belə kadrların hazırlanması işi təşkil edilib, amma bu işi daha da genişləndirmək lazımdır.

Ölkədə kənd təsərrüfatına yararlı torpaqlar 4,7 milyon hektar, əkin torpaqları 1,6 milyon hektar təşkil edir.

KTN-nin məlumatlarına görə, bu qədər sahədən 3 milyon tona yaxın dənli və paxlalı bitkilər, 2,5 milyon tondan artıq tondan artıq meyvə-tərəvəz, 1 milyon tona yaxın kartof, 150 min ton üzüm, 175 min ton şəkər çuğunduru, 350 min tona yaxın pambıq əldə olunur.

İribuynuzlu mal-qaranın sayı 3 milyona yaxın, xırda buynuzlu heyvanlar 9 milyona yaxın, quşlar 25 milyon başa yaxın təşkil edir. Bunun müqabilində 250 min ton ət, 1,7 milyon ton süd, 1,1 milyard ədəd yumurta istehsal olunur.

Lakin bu kifayət deyil, istehsal mövcud potensiala adekvat deyil. Halbuki, bu sahədə daha yüksək nəticələr əldə etmək olar. Aqrar sektorda məhsuldarlığın artması, dolayısı yolla digər sahələrin də inkişafına kömək göstərəcək. Aqrar-sənaye, yüngül sənaye sahələri daha çox inkişaf edəcək. Son nəticədə, həm idxaldan asılılığımız azalacaq, həm ÜDM artacaq, həm də qeyri-neft sektorunun inkişafına tökan olacaq.

Elçin Bayramlı

XƏBƏRDARLIQ:

Bu dərmanlardan sonra içki içmək ölümə səbəb olur!

Əksər dərmanlar, o cümlədən "parasetamol", antibakterial preparatlar və xolesterolu azaldan dərmanlar (statinlər) alkoqolla uyğun gəlmir. Ümumiyyətlə, spirtli içki və dərman qəbulunun nəticələri gözənilməzdir.

Bu barədə N.I.Piroqov adına Rusiya Milli Elmi-Tədqiqat Tibb Universitetinin molekulyar farmakologiya və radiobiologiya kafedrasının baş elmi işçisi Vladimir Roqovski bildirib. Onun sözlərinə görə, spirtli içkilər dərmanları emal edən (metabolik edən) fermentlərin işini sürətləndirir. "Bunun nəticələri fəsadlardan tutmuş dərmanın təsirinin zəifləməsinə qədər çox fərqli ola bilər", - deyir farmakoloq izah edir. Ekspertin sözlərinə görə, spirtli içki ilə birlikdə dərmanın bir do-

zası belə ölümcül nəticələr üçün kifayətdir. O, nümunə kimi "parasetamol" dərmanını göstərir.

"Məsələn, başı ağrıyan insan "parasetamol" qəbul edir, sonra bir rumka hər hansı alkoqollu içki içir. Bəziləri üçün hətta bu qədər kifayətdir ki, qaraciyər fəaliyyətini dayandırır (kəskin hepatotoksiklik), toksinlər sürətlə qanda toplanır, beyinə təsir edir, tənəffüs mərkəzi fəaliyyətini dayandırır" - deyir o, xəbərdarlıq edib.

Ekspert bununla belə, konkret nəticələri əvvəlcədən proqnozlaşdırmağın mümkün olmadığını vurğulayıb. "Bütün insanlarda fermentlərin sürəti fərqlidir", - deyir o, əlavə edib. Farmakoloq bildirib ki, hər bir dərman qəbuluna alkoqolun təsirini öyrənmək üçün mütəxəssislə məsləhətləşmək lazımdır.

"İçki istehlakı dərmandan bir neçə saat sonra da, bir neçə gün sonra da (məsələn antibiotik kursundan) ola bilər", - deyir Roqovski bildirib. (Mənbə: Praym)

«SƏS» QƏZETİNƏ ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR AŞAĞIDAKI YAYIM ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

Təbrik !

16 yanvarda Abuşova Südəbə xanımın 60 yaşı tamam olur. Bu mü-nasibətlə oğlu Orxan bəy və gəlini Sevinc, qızları Aytən xanım və Ay-gun, xanım, kürəkənləri Samir bəy və Qəsem bəy, nəvələri Kamil, Emil, Nərmən, Əli, Elxan, Nuray, qudaları Ağalar bəy və Elmira xanım, onların övladları Aynur xanım, Muradəli bəy və Elnur bəy təbriklərə qoşularaq səmimi qəlb-dən təbrik edirlər. Südəbə xanıma uzun ömür, möhkəm can sağlığı və mənalı həyat arzulayırlar.

Doğum gününüz mübarək !

Ev heyvanlarına münasibət NECƏ OLMALIDIR?

"Mən həmişə evimdə heyvan bəsləyə bilən insanlara həsəd aparmışam. Qayğı göstərmək asandı, onu hər yerdə göstərmək olur". Bu sözləri SIA-ya verdiyi açıqlamasında Sağlam Cəmiyyət Hərəkatının sədri, sosioloq Lalə Mehralı deyib.

"Küçədəki heyvanlara qida alıb verirlər və ya onların isti məkanda yatması üçün şərait yaradırlar. Lakin evin içində bir canlı ilə birlikdə yaşamaq artıq sevginin heyvanlara qarşı ifadə olunma formasıdır. Şəxsən mən heyvanlara qarşı nə qədər mülayim, sevgi dolu, mehribanamsa, amma evin içində bir canlı ilə özümü təsəvvür edə bilmirəm. Onu evdə saxlamağa, bəsləməyə hələ ki, özümü hazır hiss etmərəm. Bunu edən insanlara isə həmişə həsəd aparmışam ki, içlərindəki sevgi necə də böyükdür. Onlar heyvanı evində saxlayır, ona qayğı göstərir, onun peyvəndləri, qi-

dası üçün işləyib pul toplayır. Hətta bəzi insanlar özü illərlə eyni paltarda geyirlər, amma evində olan heyvanının peyvəndini, qidasını axsatmır. Bu, insan mərhəmətinin ən ali formasıdır. Heyvanlara təzyiq göstərən, zülm edən insanlara gəldikdə isə mənə, onlar artıq insan deyil. Səhv etmərsə, Məhəmməd Peyğəmbərimizin bir sözü var ki, "Heyvanlara edilən zülm bağışlansaydı, hər biriniz bağışlanardız". Yeni hər kəs ömründə bir dəfə də olsa hər hansı bir formada bilərəkdən və ya bilməyərək heyvana qarşı zorakılıq həyata keçirib. Bəlkə mən də etmişəm, lakin bunun fərqində olmamışam. Ancaq hesab edirəm ki, heyvanlara mərhəmət, qayğı göstərmək sevginin, insanlığın ən ali nöqtəsidir. Çünki onlara sevgi göstərdikdə qarşılıq gözləmirik. Tutaq ki, hər hansı bir insana sevgi münasibəti bəsləyirikse, ondan qarşılıq gözləyəndə pis olur, üzülürük. Lakin heyvanlara sevgi göstərəndə ondan qarşılıq almaq üçün göstərmirik. Bu sevgini içimizdən gəlir, üçün belədir. Mən həmişə heyvanlara göstərilən mərhəmətlə övlada göstərilən mərhəməti müqayisə edirəm. Biz övladımıza da mərhəmət edəndə, sevgi göstərəndə ondan qarşılıq gözləmirik. Onu təmənnasız sevirik. Eləcə də heyvanlara göstərilən məhəbbət,

sevgi təmənnasız olur. Bir tərəfdən də yaxşı olar ki, həmişə insanlar bu məsələdə düşüncəli davransınlar. Küçədə ac, yaralı heyvan görəndə hamının ürəyi ağrıyır, amma ona yaxınlaşıb qayğı göstərməyi çox az adam bacarır".

Heyvansevər Zəhra Abbasova da bu mövzuda fikirlərini bildirdi: "Mən evimdə pişik saxlayıram. Düşünürəm ki, pişik insanlara əziyyət verən bir heyvan deyil. Doğrudur ki, heyvanları uzun müddətli tək qoymaq olmaz. Çünki, onlar da bir canlı olduğuna görə, təklik onlara pis təsir edə bilər. Pişikləri daha çox sevdimə görə onlara qulluq etmək, yeməyini suyunu vaxtında vermək mənim xoşuma gəlir. Onlar bizim kimi danışa bilmirlər, sadəcə bəzi davranışları ilə sevgi və təşəkkürlərini bildirirlər. Heyvanlar yalnız onları sevən insanlara qarşı sevgi hissi duyurlar. Onları həqiqətən qoruya bilən və qayğı göstərən insanlarla dostluğu daimi olur. Lakin bu zaman müəyyən qaydalara əməl etmək lazımdır ki, bu da həmin heyvanın şəxsi gigiyenasıdır. Onların vaxtı-vaxtında peyvəndi, dırnaq və tük təmizliyi, baytar yoxlanışı olmalıdır. Belə olan halda heyvan, həmin evdə də rahat və sağlam yaşayır. Əks halda isə bizə və özünə müəyyən virus və bakteriyaları ötürərək zərər verə bilər".

Rüqəyya Orucova

**Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev**

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-ci il
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 4600